

CE ÎNSEAMNĂ BANATUL?

VICTOR NEUMANN

Dincolo de aparenta fragmentaritate comunitar-religioasă ori social-lingvistică, dincolo de disputa regilor Ungariei medievale, a sultanilor Imperiului Otoman și a împăraților Casei de Habsburg, Banatul este locul marilor întâlniri dintre culturi și civilizații diverse; este regiunea în care s-au interferat și au coabitat creștini, musulmani și mozaici, ortodocși și catolici, religii și biserici predicând în limbile latină, slavonă, germană, ebraică; populații vorbind româna, sârba, maghiara, germana, ceha, slovacă, bulgara, spaniola, franceza, țigăneasca, ladino și idiș.

Simbolizând trecutul și prezentul, instituții precum Arhiepiscopia Ortodoxă a Banatului, Episcopia Romano-Catolică de Cenad și Timișoara, Mitropolia de Sremski-Karlovci, Vicariatul Ortodox Sârb și Oberrabinatul de Timișoara au fost și sunt instituții reprezentative ale vieții spirituale a regiunii.

Dincolo de un pragmatism obsedant și, uneori, de un inexplicabil egoism colectiv, regiunea a fost remarcabilă mai întâi prin

urbanitatea locuitorilor săi, prin inițiative și creații individuale, prin solidarități transcomunitare și printr-un civism de inspirație occidentală. Nici ruralitatea n-a fost lipsită de expresivitate, multiplele tradiții folclorice, de limbă și de cultură culinară conferind regiunii o particularitate, o imagine exotică.

Banatul este o parte fascinantă a istoriei și a culturii României, deopotrivă a istoriei și a culturii Europei central-sud-estice. Și, de ce nu, a Europei în ansamblul său. Este spațiul în care au fost acceptate și practicate numeroase forme de guvernare administrativ-politică, în care generațiile precedente, dar și cele de astăzi au conceptualizat și conceptualizează modernitatea prin experimente de tot felul, ingineresti, comerciale, academice, literare, artistice, muzicale, arhitecturale. Este locul în care în epoca modernă, românii, slavosârbii, maghiarii și șvabii-germani și-au disputat întâietatea în diseminarea propriilor lor valori comunitar-lingvistice, cultural-comportamentale, ideologice. Există speranța ca, o dată conștientizate, moștenirile secolelor anterioare să ofere în viitor posibilitatea

descoperirii unui nou sensus communis al Banatului, repotențând identitatea regională și zonală de odinioară, aceea capabilă să integreze diversitățile de orice fel, validând lumea exterioară, dar și modalități de existență interioară, forme novatoare de artă și cultură.

Nici centru și nici periferie, Banatul reprezintă multiculturalitatea și plurilingvismul Europei Centrale și de Sud-Est, convergența lumilor aparent contradictorii, locul în care se întrepătrund Bizanțul, Balcanii și Occidentul. Este regiunea-punte a Europei, care, dimpreună cu Voivodina de astăzi, deschide deopotrivă României și Serbiei perspectivele transculturală și transnațională, punându-i la îndemână cele mai fecunde și mai rapide „coridoare” de legătură și de integrare continentală.

Înainte de toate, Banatul înseamnă fuziunea orizonturilor, timpilor săi istorici probând anumite intuiții metafizice, un proces de transformare și creștere a umanității din om. Din când în când, aici s-a petrecut o admirabilă îmbinare a factorilor spirituali, economici și sociali.

Chiar dacă

DAMIAN URECHE

*Chiar dacă mi se spune în oracol
Că nu mai am ce dărui, n-ascult;
Mai pot să dau o seară de spectacol
În cinstea unei lacrimi de demult.*

*Chiar de s-au dus pe râpă toți arginții,
și viile sub brume putrezesc,
Mai pot să dau din pivnițele minții
Câte un cântec și un vin domnesc.*

*Chiar dacă s-a rărit lumina toată
și de petreceri nu mai am habar,
Mai cântă-n crâșma inimii o fată,
și pot să vă mai dau câte-un pahar.*

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Sub acest nume sunt cunoscute patru clădiri cu un etaj, situate pe latura nordică a Pieței Unirii. O întreagă poveste a fost pe vremuri privitoare la cât de mare să fie această piață și unde să fie ridicate bisericile (catolică și ortodoxă); unii ziceau că să fie pe axa principală, alții că pot fi și în afara acesteia. Până la urmă, piața a devenit mai mare decât era prevăzută inițial, iar bisericile au fost ridicate una pe axa pieței (cea ortodoxă) o alta lateral (cea romano-catolică). Fiind piața principală a orașului și cetății, Piața Unirii era totodată și centrul administrativ și religios. Din această cauză, mulți timișoreni s-au „îngheșuit” să-și cumpere teren aici și să construiască case. Cum moda secolului al XVII-lea era casă cu parter și etaj, majoritatea clădirilor private (particulare) au avut acest nivel de construcție. Printre acestea se numără și cele patru clădiri

CASELE CANONICILOR

din partea nordică (cunoscute azi drept casele sau șirul de case ale canonicilor). Prima atestare documentară datează din anul 1758, semn că ele erau deja ridicate ceva mai înainte. Tradiția spune că au fost construite pentru a adăposti canonicii (călugări, preoți etc.) episcopiei romano-catolice de Cenad, cu sediul la Timișoara. Probabil că așa o fi fost. Așezate imediat lângă Dom,

clădirile erau trainice, funcționale. Cum orice timișorean de pe vremuri era și un bun comerciant, spațiile de la parter ce dădeau spre piață au fost construite spre a adăposti diferite prăvăli, ateliere, etc. Comercianții și meșterii închiriau de la proprietar spațiul, cereau aprobarea primăriei pentru firmă și apoi vindeau mărfurile. Prin anul 1828, doar una era proprietatea episcopiei catolice, restul trei având proprietari persoane particulare: Servinaț, Costea, Krautvaschel. Cum lumea este în continuă prefacere, și spațiile primesc noi și noi chiriași. Pe la începutul veacului, aici își avea sediul Asociația avocaților, magazinul Wiesz, redacția publicației „Delmagyarország Közlöny” și multe altele. Mai apoi, secolul nostru aduce nume și obiceiuri noi. În rând cu întreaga piață, cele patru clădiri sunt restaurate (ca fațadă) prin anii 80, operație ce ar trebui reînnoită și sperăm că vom trăi să o vedem.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DOMNUL PRIMAR, VIRGIL BUNESCU, INVITAT DE ONOARE LA RAMNA

CORNELIA FLOREA

La ceas de sărbătoare în Banatul de Munte și anume în comuna cărășeană Ramna, a avut loc „Ziua Cinstirii”, o manifestare culturală care a fost organizată de primăria comunei Ramna, prin doamna primar Magdalena Ciurea și Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Acest eveniment se evidențiază prin cinstirea unui om, care timp de 45 de ani a fost îndrumătorul și pedagogul multor generații, călăuzindu-le pașii spre educație, spre a deveni oameni valoroși, este vorba despre coregraful și profesorul de limba română, domnul Octavian Ion Peptenar.

În cadrul acestei frumoase manifestări culturale, unice și valoroase, domnul Virgil Bunescu, primarul comunei Giarmata, a fost invitat de onoare alături de alte personalități importante, conducători de diverse instituții. Domnul primar, Virgil Bunescu, ne-a împărtășit câteva

Conducerea Uniunii Banatului Istoric, alături de laureat și invitați

impresii finale, de la această frumoasă zi.

„Vreau să vă spun că, nu este prima dată când plec de la o asemenea zi a „Cinstirii”, este a doua oară, după Bata. Acum, sunt la Ramna, în inima Banatului de Munte și am rămas profund impresionat, pentru că șatul românesc are încă valori importante. Într-un mod deosebit m-a marcat și programul artistic asigurat de copiii ansamblului Ramna, pregătit de laureatul Octavian Ion Peptenar, iar în această zi frumoasă, din toate punctele de vedere, am rămas cu ideea că reînvie satele românești și asta prin oameni deosebiți, la fel ca și domnul profesor, Octavian Ion Peptenar, care, iată, s-a întors la sat. O felicit, de asemenea, pe doamna primar, Magdalena Ciurea, care a făcut față cu succes evenimentului desfășurat la Ramna”.

Uă mulțumesc pentru invitația pe care mi-ați acordat-o în paginile revistei „Banatul”

Cu alte cuvinte succesul spectacolului, organizat cu ocazia zilei de 8 Martie, a fost garantat și de momentul elevilor de gimnaziu, coordonați de doamna Valentina Tomița prof. și consilier educativ. Distinsa doamna a demonstrat că, deși prof. de biologie, este, fără doar și poate, un actor pe scena școlii, făcând față cu succes împreună cu elevii, întregului program. Așadar, pentru că am rămas profund impresionați, ne-am întors să stăm de vorbă cu doamna profesor și iată ce am aflat:

Doamnă prof. Valentina Tomița, pentru început și în deschiderea interviului vă rog să vă prezentați cititorilor revistei „Banatul” dar și oaspeților comunei noastre.

▶ Vă salut și vă mulțumesc pentru invitația pe care mi-ați acordat-o în paginile revistei „Banatul”. Sunt profesoară de biologie de 14 ani, la Școala Gimnazială Giarmata și am absolvit Facultatea de Biologie din cadrul Universității de Vest Timișoara, în anul 2000. Deși sunt consilier educativ de 4 ani, cetățenii din comuna Giarmata au fost obișnuiți ca la diferite ocazii, sărbători, școala noastră să le dăruiască spectacole sau să participăm la diferite concursuri școlare.

Doamnă prof. Valentina Tomița, la acest frumos spectacol ați implicat elevi de clasa a V-a până la clasa VIII-a, iar elevii dumneavoastră au reușit să sensibilizeze atât pe părinți, bunici, profesori cât și pe toți spectatorii.

▶ Da, și vreau să vă spun că de fiecare dată ei răspund cu foarte multă bucurie, în scopul și pe motivul întemeiat de a oferi părinților daruri de suflet, totodată școala noastră a răspuns cu drag invitației domnului primar Virgil Bunescu, de a participa la spectacol. Ne-am pregătit aproximativ două săptămâni, iar acest program, a fost dedicat mamei, poeziei, dragostei, frumosului și pentru tot ce este etern.

Să înțelegem că există o bună colaborare între

școală și conducerea primăriei?

▶ Da, sigur că da. Întotdeauna domnul primar ne susține în tot ceea ce facem, iar nouă ne place să ne implicăm și să îi răspundem afirmativ, domniei sale. Astfel, anul acesta școlar am participat și la manifestarea organizată de primărie cu ocazia zilei de 1 Decembrie, tot cu un spectacol în care au fost implicați mai mult de 100 de elevi. Și așteptăm cu multă bucurie toate invitațiile pe care domnul primar, Virgil Bunescu, ni le va adresa. Vom răspunde afirmativ ca de fiecare dată.

După cum a afirmat și domnul primar, atât profesorii cât și elevii vor avea o mare bucurie deoarece clădirea școlii, a cărei construcție a

început în 2008, va fi modernizată cu termen de execuție în 2015. Ce ne puteți spune despre acest proiect?

▶ Da, se urmărește definitivarea construcției noii clădiri și mutarea noastră acolo, grădinița se va muta în clădirile actualei școli. Se va înființa și o cantină unde elevii de la after school vor lua masa și nu numai. Astfel, se va realiza un campus școlar și pe viitor ne dorim realizarea unui liceu în comuna Giarmata.

Ce v-a determinat să alegeți această profesie de dascăl, și de ce prof. de biologie și nu de limba română, având în vedere înclinația spre artă?

▶ Biologia și poezia rămân primele mele iu-

Valentina TOMIȚA - prof. și consilier educativ

biri. Încă din copilărie știu sute de versuri, poeziile au fost cel mai lesne de învățat, dacă îmi plăcea ceva citeam o singură dată și rețineam. Întotdeauna participam la spectacolele școlii unde eram elev (și de aici tradiția). Am dorit să dau la teatru, dar am ales biologia. Când și la mandolină, iar bunica mea când îmi spunea povești, îmi povestea istoriile din operele celebre... și de aici dragostea pentru artă, iar biologia, așa cum este și etimologia cuvântului – bios înseamnă viață... știința vieții. Îmi place biologia pentru că este perfectă, însuflețită, ne trezește sufletul apropiindu-ne de esența vieții, minunându-ne de perfecțiune, iar poezia și muzica, arta în general, ne învață cum să ne adâncim în mister.

Care sunt obiectivele dumneavoastră pe termen lung ca și consilier cu munca educativă?

▶ Obiectivul pe termen lung al carierei mele este: înțelegerea, alături de elevii mei și de cei din jurul meu, a fenomenelor, a învăța pe ceilalți și alături de ceilalți să dăruiești, să fii un etern căutător al adevărului, al binelui, al perfecțiunii, a-i învăța pe elevi să-și depășească limitele (ca în povestea minunată a lui Richard Bach – Pescărușul Jonathan Livingstone).

Este evident că aveți o înclinație spre artă, poezie, spuneți-ne un poet care vă inspiră cel mai mult.

▶ Oh, ... am mai mulți preferați, să spunem Nichita Stănescu, Adrian Păunescu sau poetul indian Rabindranath Tagore ș.a.

Satisfacția muncii este pe măsura efortului depus, cât timp vă trebuie pentru a pregăti un asemenea spectacol, și pe care îl considerați cel mai reușit până acum?

▶ Toate sunt la fel de reușite, pentru că au fost realizate cu mult entuziasm, am avut emoții alături de copii de fiecare dată, la fel de mult. Un astfel de spectacol l-am organizat în două, trei săptămâni.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
SORINA IOANA

Foaiia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

UNIUNEA JURNALIȘTILOR DIN BANATUL ISTORIC A SĂRBĂTORIT „ZIUA CINSTIRII”, LA RAMNA

GEORGE ONESCU

Duminică 30 martie 2014, micuța comună Ramna din județul Caraș-Severin a îmbrăcat straie de sărbătoare, cu prilejul „Zilei Cinstirii”. Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, președinte Vasile Todi, a acordat Diploma de Excelență cu Plachetă, profesorului Ion Octavian

D-na primar Magdalena Ciurea, rostind cuvântul de salut

Peptenar, fiu al satului, fost director al Colegiului „Mircea Eliade” din Reșița și unul dintre cei mai mari folcloriști.

Invitați de pe întreg Banatul, prezenți la Ramna

Parlamentari, primari (inclusiv din Italia și Spania), directori de instituții, profesori și artiști au venit de pe tot cuprinsul județelor Arad, Timiș și Caraș-Severin, pentru a lua parte la cel mai important eveniment, ce a avut loc la Ramna în ultimii ani. Prin prezența lor, au ținut să îi arate profesorului, care s-a născut și a crescut la Ramna, un semn de înaltă prețuire și respect pentru serviciul nobil pus în slujba învățământului și folclorului din Țara Banatului timp de 45 de ani. Invitaților li s-au alăturat mulți localnici, dornici de a-și cinsti marele consătean. Sala de spectacole a Căminului Cultural a fost arhiplină. „Domnul profesor Ion Peptenar s-a întors în satul în care s-a născut, iar odată cu el a reînviat întreaga localitate”, a declarat elocvent ing. Virgil Bunescu, primarul comunei Giarmata

Prof. Ioan Peptenar, mulțumind Senatului pentru înalta distincție

din Timiș. Pe lângă faptul că, de-a lungul anilor, prof. Peptenar i-a educat, le-a arătat drumul în viață și i-a făcut oameni de nădejde pentru țară și familie pe mii de copii, el a avut o bogată activitate folclorică. Amintim că profesorul a înființat Ansamblul Folcloric „Dorul-Dorului”, de unde a lansat foarte mulți dansatori, instrumentiști și soliști ai Banatului. Apoi a pus bazele Asociației Cultural-Folclorice „Dorul-Dorului” și a instruit formațiile de dansuri „Bocșana” și „Berzovia”. „Folclorul a fost o filosofie a vieții veșnice, fiindcă veșnicia s-a născut la sat”, a spus un admirator al profesorului. Pentru ca sărbătoarea să fie deplină, programul artistic a fost susținut de către Ansamblul Folcloric „Satul meu”, din Ramna, înființat chiar de Peptenar. În această situație, merită să o cităm pe Magdalena Ciurea, tână și frumoasă primăriță a comunei: „Faptul că Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric a decis să organizeze „Ziua Cinstirii” în comuna Ramna este o mare onoare pentru mine și pentru localitate. Astăzi e o zi deosebită, se scrie o

Un public deosebit într-o sală arhiplină

pagină de istorie. Mai mult, aici sunt prezenți alături de președintele Consiliului Județean Caraș-Severin, prof. dr. Sorin Frunzăverde, și de vicepreședintele Consiliului, Ionesie Ghiorghioni, parlamentari, primari, directori de instituții și profesori din tot Banatul. Îl felicit pe domnul prof. Ion Octavian Peptenar”.

„Prof. Peptenar este o personalitate marcantă și complexă a Banatului”

Diploma de Excelență a fost înmănată profesorului Peptenar personal de către Sorin Frunzăverde, președintele de onoare al Uniunii. Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric a decis să omagieze personalitățile din regiunea Banatului atât de dincoace, cât și de dincolo de graniță. Pentru Uniune, este o onoare să aducă dovada de recunoaștere a valorii domnului profesor Ion Octavian Peptenar la el acasă, în satul în care s-a născut, Ramna. Prof. Peptenar

este o personalitate marcantă și complexă a Banatului”, a declarat Frunzăverde. Vasile Todi a explicat cum s-a ajuns ca Uniunea să organizeze „Zilele Cinstirii”, să omagieze și să ofere distincții personalităților din Banatul Istoric. „În anul care a trecut, în 15 ianuarie, „fratele” meu Ionisie Ghiorghioni, vicepreședintele Consiliului Județean Caraș-Severin, m-a îndemnat să merg prin Țara

Președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric - domnul Vasile Todi

Banatului să îi descopăr valorile, iar Senatul Uniunii să le răsplătească așa cum se cuvine”, a declarat Todi.

În numărele viitoare vom prezenta opiniile câtorva personalități prezente la Ziua Cinstirii, de la Ramna, dar și o parte din cuvântarea prof. Ion Peptenar. Până atunci prezentăm opinia domnului Ilie Todașcă, primarul comunei Săcălaz, din județul Timiș.

„Asemenea evenimente au fost statuate de mai mulți ani. Prima întâlnire a Uniunii a fost la Săcălaz, în județul Timiș, apoi, în diferite localități din Banatul istoric. Astfel, cunoaștem oameni noi, socializăm și transmitem idei și gânduri. Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric a decis ca un om al locului care a dus faimă zonei și localității, așa cum domnul profesor Peptenar a dus faima localității Ramna, a Reșiței și a județului Caraș-Severin, să fie onorat și cinstit, de „Ziua Cinstirii”. Îl felicit pe domnul Peptenar.

Președintele de onoare al Uniunii, domnul Sorin Frunzăverde, înmânând laureatului înalta distincție

Foaia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

„A fost o zi de sărbătoare la Ramna, o zi de excepție!”

ION DAMIAN - PRIMAR AL COMUNEI VERMEȘ

Dacă există momente speciale ale vieții care rămân cu desăvârșire în sufletul fiecărui om, cu siguranță că „Ziua Cinstirii” ce s-a desfășurat la Ramna, va rămâne ca un moment aparte pentru toți cei prezenți la această sărbătoare. Acolo unde, în ziua de 30 martie, a.c., am avut prilejul să asistăm la o adevărată sărbătoare a spiritului, la o Zi a Cinstirii, în care domnului profesor și coregraf, Ioan Octavian Peptenar, i-a fost înmănată „Diploma de Excelență cu Plachetă” de către Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, pentru activitatea valoroasă prestată, cu dragoste și multa trudă, în domeniul învățământului și folclorului timp de 45 de ani.

La această manifestare înnoabilă și prin evoluții artistice deosebite, printre invitați, am reușit să vorbim cu domnul primar al comunei Vermeș, Ion Iacob Damian, care foarte amabil și deschis, ne-a împărtășit câteva impresii de la această importantă și frumoasă zi:

Mă încercă un sentiment de bucurie pentru că este prima dată când particip la o asemenea „Zi a Cinstirii” organizată de Uniunea Jurnaliștilor

din Banatul Istoric, iar noi cărășenii avem și vom avea valori, care merită să fie cunoscute.

Vreau să felicit Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, care a decis ca anul acesta să fie cinstit un om al locului nostru ce a adus notorietate întregii zone. Despre domnul și maestrul Ioan Octavian Peptenar, nu poți avea decât o părere foarte bună, un om care prin muncă a reușit și reușește în continuare să lase o amprentă pozitivă copiilor, să îi motiveze și să le transmită dragostea pentru joc, folclor, fiind și coregraful copiilor din Vermeș.

A fost o zi de sărbătoare la Ramna, o zi de excepție, plină de emoție, bucurie și m-am simțit foarte bine, a fost un moment unic, unde s-au recunoscut eforturile unui mare și valoros om.

Acest lucru mă face să spun, că sunt mândru, că fac parte, alături de alte personalități, ca membru cu drepturi depline, în Comitetul Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

ANDRADA CĂDARIU

Pastorul nostru, este un tânăr cu potențial

Aurel Petru LIGHEZAN

Continuăm și în luna aprilie, dialogul nostru din numărul trecut al revistei, cu cei doi membri ai comunității baptiste din comuna noastră, domnul Aurel Petru Lighezan și domnul Ioan Negrea Vulpecu.

Are loc cumva... o inițiere a noului adept, înainte?

► Da. Adeptul urmează un curs de catichază, în care i se arată care sunt crezurile noastre, pentru ca el să decidă singur dacă vrea sau nu, să facă parte din comunitatea noastră. În felul acesta, noi nu forțăm în niciun fel nota, după cum Dumnezeu nu obligă pe nimeni să se apropie de el.

Câți credincioși însumează comunitatea baptistă din Vermeș?

► La ora actuală, enoriași activi sunt 83 botezați, pe lângă aceștia sunt copiii care nu sunt botezați, dar sunt înregistrați la noi ca și aparținători.

Față de perioada comunistă, ați câștigat sau ați pierdut credincioși?

► Revoluția, pentru mai mulți, nu numai pentru baptiști... în general, pentru România, a însemnat un pas de îndepărtare față de D-zeu, chiar dacă, formal oamenii, în timpul revoluției, păreau să se fi apropiat de D-zeu, nu cu mult mai târziu, au început să-L uite, iar asta s-a datorat mai multor factori, dintre care unul important, personal, cred că a fost bunăstarea obținută foarte ușor. Nu pot spune că am înregistrat o creștere sau o descreș-

tere, cred că se poate vorbi de o menținere, având în vedere și vitregiile vieții, mă refer la migrația populației, moarte...

Care este diferența dintre credinciosul baptist din perioada comunistă și cel din zilele noastre?

► Vedeți d-voastră, pe vremea regimului de tristă amintire, în general erau unele restricții, religia era cenzurată, însă la nivelul comunei Vermeș, cu sprijinul autorităților locale, care au dat dovadă de înțelegere, noi ne-am desfășurat activitatea normal, însă ce-i drept, în limitele bunului simț, mai discret, fără a crea neplăceri cuiva.

Credinciosul baptist poate să aibă coloratură politică?

► Da, poate avea o formațiune politică la care să adere, dar biserica în poziția de instituție nu poate face politică, însă membrii da. Personal, eu am fost consilier două mandate din partea PD-ului.

Ce înseamnă pentru publicul larg cuvântul baptist?

► Botezat. Vine de la Ioan Botezătorul, mai explicit, botezat prin cufundare în apă.

Este sau nu este o îndepărtare majoră a credinței d-voastră față de Biserica Ortodoxă?

► Ca și principii ne ghidăm după Biblie, dar ceea ce ne diferențiază de Biserica Ortodoxă este că noi ca și normă, ca și conduită de trăire avem doar Biblia, pe când Biserica Ortodoxă adoptă și tradiția și trăirea după tradiție și de multe ori se întâmpă ca primul loc să-l ocupe tradiția, Biblia rămânând pe un loc secund.

Nu vreau să creez polemici cu această afirma-

ție, ci doar am răspuns la ceea ce am fost întrebat. Ne lipsește închinarea la Sfinți, la Moaște, la icoane, deci la noi nu există icoane.

De exemplu, pe Fecioara Maria o recunoașteți?

► O recunoaștem ca fiind cea prin care D-zeu a luat chip de om și a venit pe pământ, însă este și ea o persoană care poate fi mântuită, este mântuită prin sângele fiului său. Deci nu o recunoaștem ca fiind una care ar putea mijloci, pentru alții, înaintea lui D-zeu sau înaintea lui Isus.

Dar sărbătorile le țineți... mă refer la sărbătorile mari, la cele ale Sfinților?

► Nu, nu avem sărbători ale preamării Sfinților, ținem doar ziua de duminică ca zi de odihnă și respectăm Paștele ca sărbătoare a Învierii.

Tot ca și ortodocșii, adică cu ouă roșii?

► Da... sunt unii care fac și ouă roșii... vedeți d-voastră... avem și noi copii, nepoți care se bucură.

Dar postul, îl țineți?

► Postul îl ține omul când vrea, când consideră, de dimineața până seara, adică o zi întreagă, fără să mănânce sau să bea apă, post negru cum este numit de Biserica Ortodoxă, dar ziua respectivă o alege omul, nu este impusă de calendar.

INTERVIU REALIZAT DE DANIELA IACOBESCU

REȚEAUA DE CANALIZARE, O PRIORITATE ÎN COMUNA VERMEȘ

ESTERA ROSENBLUM

Consiliul Local Vermeș împreună cu primarul comunei, domnul Ion Iacob Damian urmăresc și își pun toate speranțele în investițiile europene pentru continuarea proiectelor ce vizează modernizarea infrastructurii comunei.

Cu pași siguri și cu o echipă bună condusă de domnul primar, în 2012 la Vermeș avea loc recepția proiectului finanțat prin Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, prin care s-a reușit asfaltarea a 8,7 kilometri de străzi interioare, realizarea unui număr de 280 de podețe și patru poduri, dar și extinderea și dotarea căminului cultural. Acum, domnul primar Ion Iacob Damian mai nădăjduiește într-o rețea de canalizare, dar și alimentarea cu apă a satelor Ersig și Izgar, și speră că se va realiza. „La Vermeș avem apă din 1996, însă nu și canalizare. Avem întocmit proiectul tehnic pentru canalizare, dar momentan stăm cu el în dulap, până când se vor deschide liniile de finanțare europeană. Tot cu fonduri europene dorim să facem și alimentarea cu apă a celor două sate aparținătoare comunei, Ersig și Izgar. La Izgar am forat un puț, însă deocamdată doar

atât am făcut. La Ersig ne-am dori, în schimb, să venim cu o extindere a rețelei de la Vermeș. Am făcut și un studiu în acest sens, iar o astfel de investiție ne-ar costa aproximativ 1.100.000 de lei”, afirmă primarul comunei Vermeș, domnul Ion Iacob Damian.

Domnul primar ne spune părerea domniei sale, în ceea ce privește investițiile realizate cu fonduri de la Uniunea Europeană. Astfel, domnul Ion Iacob Damian ne-a mai spus că, deși banii nu vin ușor, o dată semnat contractul, finanțarea este sigură și domnia sa, se bazează pe o echipă unită pe care o conduce cu competență. „În primul rând trebuie să fii serios, dar și să ai în spate o echipă care să te sprijine și care să-și cunoască bine meseria, iar eu la primărie am astfel de oameni. Tot în fondurile europene îmi pun speranța și în viitor. Pentru că ne învecinăm cu județul Timiș, am hotărât să intrăm în Grupul de Acțiune Locală «Timișul de Centru», alături de 11 localități din acest județ, în speranța că vom obține mult mai ușor fonduri de la Uniunea Europeană, pentru că începând de anul viitor alocările vor fi mult mai mari pentru GAL-uri decât până acum”, ne-a explicat primarul comunei Vermeș, domnul Ion Iacob Damian.

Foaia de Obreja

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

IN MEMORIAM – PETRU POP

ION CUBIN

A fost PETRU POP..

(n. 3 decembrie 1954, Obreja - d. 23 martie 2014, Obreja)

Din păcate pentru apropiați, dar și pentru locuitorii comunei Obreja, în această ediție trebuie să vorbim la trecut despre cel care a fost primarul comunei Obreja pentru o perioadă de aproape 14 ani. Petru Pop este unul dintre cei trei fii ai lui Ioan și Maria Pop, agricultori din satul Obreja, ceilalți doi frați mai mici fiind Ioan, în prezent domiciliat în Caransebeș, și inginerul Mihai Pop din Obreja, administratorul societății comerciale S.C. Agroserv Grup S.R.L. Obreja, ce are ca domeniu de activitate obținerea produselor de panificație.

A absolvit clasele primare și gimnaziale la Școala Generală din Obreja în perioada 1962-1970, după care a urmat Școala profesională din Reșița, între anii 1970-1973, perioadă în care a practicat și boxul la Clubul Sportiv Muncitoresc din Reșița, obținând rezultate deosebite. După absolvirea școlii profesionale s-a angajat la Întreprinderea Constructoare de Mașini (ICM) din Caransebeș, în paralel completându-și studiile la învățământul seral, în cadrul Liceului Industrial Nr. 1 din aceeași localitate, în perioada 1974-1979. La ICM Caransebeș a promovat de

la categoria a II-a la categoria a VI-a specială, ocupând și funcția de maistru. A profesat ca frezor la mașini cu comandă numerică, foarte moderne pentru acele vremuri, utilizate la obținerea boghiurilor pentru locomotive. S-a implicat și în activitatea sindicală, fiind lider sindical în Secția 420 și adjunct de lider sindical la nivelul societății în perioada 1994-2000. În anul 2009 a absolvit Facultatea de Drept și Administrație Publică, din cadrul Universității Hyperion.

În urma alegerilor locale din anul 2000 devine primar al comunei Obreja, din partea Partidului Național Liberal. Dintre realizările celor trei mandate și jumătate, cât a condus administrația din Obreja, menționăm: realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă, asfaltarea drumurilor dintre Iaz și Var, dar și dintre Iaz și Ciuta, precum și realizarea podului de peste Bistra, de la Ciuta, reabilitarea tuturor școlilor și căminelor culturale din cele patru sate componente, canalizarea Ieșului și Axiniului, îndiguirea râului Bistra între Obreja și Iaz, reabilitarea unui drum forestier la Var, dar și a unor drumuri agricole la Obreja (spre Valea Pleșii și Vârciorova), realizarea de rigole din beton la Iaz și la Obreja, asfaltarea unor străzi din Obreja etc. Pe linie culturală, s-a implicat în realizarea celor două ediții ale Festivalului „Achim Nica”, dar și a altor spectacole aniversare. În final, mai menționăm că a fost membru în Colegiul Director al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

A fost căsătorit cu Simona Pop, lăsând în urma sa un fiu, Alexandru-Ioan, de numai 9 ani.

Ultimul drum ...

Miercuri, 26 martie 2014, primarul comunei Obreja a fost condus pe ultimul drum de către familie, apropiați, numeroase oficialități, dar și de sute de localnici ai comunei Obreja. Sicriul a fost depus și în sala de spectacole a Căminului Cultural „Achim Nica”, unde au venit sute de cunoscuți pentru a mai fi câteva clipe alături de cel care a fost Petru Pop, dar și pentru a fi

lângă îndoliata familie. În ziua înmormântării, cortegiul funerar s-a întins pe câteva sute de metri, de la casa familiei sale până la biserică. Dintre oficialități, menționăm parlamentari, reprezentanți ai Prefecturii și Consiliului Județean Caraș-Severin, primarul orașului Caransebeș, primari ai unor comune din Valea Bistrei etc. Serviciul funerar a fost oficiat de către cei patru preoți de la bisericile ortodoxe de pe raza comunei Obreja, acestora alăturându-li-se preotul de la Parohia Ferdinand - Oțelu Roșu.

ACTUALUL vicePRIMAR, ION PEIA, devine PRIMAR INTERIMAR

BRÂNDUȘA UDRIȘTE

Conform legilor în vigoare, secretarul comunei Obreja, Teodor Arșovan, a depus actele de încetare a mandatului fostului primar, Petru Pop. În aceste condiții, actualul viceprimar, Ion Peia, va prelua, prin decizie a prefectului județului Caraș-Severin, funcția de primar interimar până la următoarele alegeri anticipate. Domnul Ion Peia are o experiență de șapte ani în administrația publică a comunei Obreja, dintre care un an a fost șef serviciu al SVSU, patru ani consilier personal al fostului primar Petru Pop, iar în ultimii doi ani, de la ultimele alegeri din 2012, a fost viceprimar din partea PSD, funcție obținută în tandem cu fostul primar, din partea USL.

Primul obiectiv major din acest an este restaurarea Monumentului Eroilor din Obreja, ce presupune repararea și finisarea monumentului, refacerea gardului împrejmuit prin placarea cu marmură a celor 12 stâlpi existenți și a fundației, cât și înlocuirea părții metalice cu țevă inoxidabilă. Investiția se ridică la 40.000 lei, fiind suportată de către Primăria comunei Obreja, iar lucrările sunt în plină desfășurare, urmând a se finaliza până la Sfintele Sărbători Pașcale. De asemenea, pe agenda de lucru, pentru perioada imediat următoare este prevăzută continuarea planului de investiții aprobat de Consiliul Local, prin finalizarea pavașului din curtea Școlii Gimnaziale Obreja. O altă lucrare contractată este și reparația exterioră a Dispensarului Uman din Obreja, inclusiv înlocuirea tâmplăriei din lemn cu tâmplărie PVC. Pentru viitor, primarul interimar Ion Peia și Consiliul Local al comunei Obreja și-au mai propus o serie de alte lucrări, însă despre acestea vom reveni cu amănunte în următoarele ediții.

CU CRUCEA DOMNULUI SPRE ÎNVIERE

PR. IC. STAVR. PETRU ITINEANȚU

Din toată istoria vieții pămâtenă a Domnului nostru Iisus Hristos, momentul cel mai îndurerat – dar și cel mai divin și mântuitor în același timp, este fără îndoială chinul drum al Crucii. În cărțile sfinte a rămas scris că Iisus a fost încovoiat de greutatea crucii și de câteva ori a căzut și un trecător L-a ajutat.

În cartea sa, *Martorii Patimilor*, Giovanni Papini (*Craiova, 1990, p. 77*), în legătură cu momentul intervenției lui Simon Cirineanul, narează prima minune a „Crucii celei de viață făcătoare”, prin tămăduirea fiului mai mic al lui Simon, care ajungând acasă, cu aceleași brațe cu care a purtat Crucea Domnului și-a îmbrățișat fiul, acesta îndată s-a tămăduit.

Am vrea și noi cei de azi să avem fericitul prilej de a duce Crucea lui Iisus, dar acest lucru nu mai este cu putință, căci Iisus, în chip material, o singură dată și-a dus Crucea pe Golgota. Nouă oamenilor ne-a lăsat în schimb un testament izbăvitor, pe care dacă-l împlinim dobândim darurile mântuitoare ce decurg din jertfa lui Hristos. „*Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie*”... (Mc. 8, 34), „*Căci cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu*” (Epistola I către Corinteni, a Sf. Ap. Pavel cap. 1, 18). Ca să se poată lepăda de sine, omul trebuie – prin smerenie să stingă în sufletul lui vâpaia orgoliului, a trufiei sau a mândriei. Opusul orgoliului este smerenia și ea este de fapt singura și cea mai mare putere a omului pe pământ. Smerenia sau umilința este condiția primă a vieții religioase. Insuși Domnul nostru Iisus Hristos a spus: „... *oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalța*” (Evanghelia după Luca cap. 18, 14).

O carte deosebită, cu cuprins creștin, intitulată „*Urmarea lui Hristos*”, scrisă de Toma de Kempis (Timișoara, 1982), vorbind despre nevoia de a iubi pe Iisus mai mult decât orice în lume, zice: „*A fi fără Hristos este iad nesuferit, iar a fi cu Hristos este rai desfătător*”. Raiul acesta desfătător, după care aleargă și pentru care se nevoiesc adevărații creștini ai tuturor timpurilor, se numește pacea sufletului sau liniștea sufletului.

Credința puternică în Dumnezeu este salvarea. Marele George Coșbuc, în acest sens, ne spune: *Credința-n zilele de-apoi e sigura tărie-n noi. / Căci multe-s tari cum credem noi / Și mâine nu-s.* (poezia „Moartea lui Fulger”).

O mare de dureri și necazuri este viața. Și valorile ei le va străbate biruitor, de la țărnul nașterii până la țărnul morții, numai cel care va ști să înoate după disciplina răbdării creștine și a credinței. Răbdarea patimilor este urcușul desăvârșirii creștine... Când vom ajunge ca amarul patimilor pentru Hristos să ni se pară dulce, atunci am aflat raiul pe pământ. Atunci vom fi cu Hristos sub aceeași cruce a durerii, spre Înviere. Domnul Iisus Hristos Cel înviat din morți să ne Binecuvânteze pe toți, țara noastră, pe conducătorii noștri, și neamul românesc de pretutindeni.

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FĂGETUL – VATRĂ DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ

Prof. DUMITRU TOMONI

La 19 august 1921 apărea sub coordonarea avocatului Aurel Hădan primul număr al publicației „Gazeta Făgetului”, într-o perioadă de puternice transformări prin care trecea societatea românească după realizarea idealului național.

An de an s-au organizat la Făget conferințe și prelegeri, concursuri corale și reprezentații literare, muzicale și teatrale, s-au comemorat evenimentele cu adevărat glorioase din istoria neamului. Această intensă trăire spirituală nu era posibilă fără contribuția unora decisivă a unor oameni de cultură sau sprijinitori ai culturii: Dionisie Păscuțiu (1825 - ?), Traian Unipan (1863 - 1905), Sebastian Olariu (1858 - 1948), Dănilă Ilițescu (1885 - 1958), Traian Vuia (1872 - 1950), George Gârda (1879 - 1948), Victor Feneșiu (1890 - 1952), Bujor Iancu (1924 - 1965), Iulia Simu (1900 - 1974).

Contribuții remarcabile la menținerea unui climat autentic au avut și alți făgețeni sau oameni de cultură ce și-au legat numele de realitățile Făgetului: preotul cărturar din Sintești, Partenie Gruescu, publicistul Ioan Clopoțel, ce a funcționat ca învățător în Făget, prozatorul

Sorin Titel, preotul poet și publicist Nicolae Roman, poetul Traian Iancu, dascălii Axente Brașovan, Vasile Colceag, etc.

Această bogată activitate culturală ce i-a conferit Făgetului un loc aparte în peisajul spiritual bănățean a fost întreruptă de instaurarea regimului de dictatură comunistă. În ciuda presiunilor politice și ideologice de a impune false sărbători și manifestări culturale, puternica tradiție spirituală n-a putut fi distrusă. După anii 1960 renasc o serie de instituții culturale, se diversifică formele de manifestare artistică, se reevaluează tradiția culturală, Făgetul redevinând spațiul de referință al spiritualității bănățene. Se vor organiza la Făget spectacole de poezie și muzică, simpozioane științifice sau comemorative cu participarea unor mari personalități ale științei și culturii românești, mese rotunde, dezbateri, lansări și prezentări de cărți ale făgețenilor sau ale unor scriitori bănățeni consacrați, editări de caiete literar-artistice ale Cenaclului „George Gârda”. Formațiile artistice făgețene vor fi distinse cu numeroase premii sau trimise să reprezinte folclorul românesc dincolo de granițele țării. Grija față de trecutul acestor frumoase locuri s-a materializat prin publicarea unor studii științifice,

publicații făgețene
- Gazeta Făgetului

organizarea săpăturilor arheologice la cetatea medievală a Făgetului și amenajarea unor expoziții de istorie, etnografie și artă.

Descătușarea realizată după căderea regimului dictatorial a generat și la Făget entuziasm și speranțe, dar evoluția ulterioară n-a fost pe măsura orizontului de așteptare.

Reînființarea liceului, apariția unor noi instituții și publicații: „Gazeta Făgetului”, „Făgețeanul”, „Gazeta Făgețeană”, „La curțile dorului”, „Școala Noastră”, sărbătorirea unor evenimente importante din istoria Făgetului, continuarea sistematică a săpăturilor arheologice de la cetatea medievală și înființarea unui muzeu de istorie și etnografie, revitalizarea activității Casei de cultură, climatul de ecumenism și interconfesionalitate îndreptățește speranța ca Făgetul să redevină un spațiu de cultură și spiritualitate reprezentativ.

ÎNDEMÂN LA CUNOAȘTERE

ANA-MARIA COTOȘPAN

Semnul Crucii este unul din cele mai vechi gesturi sacramentale. Astfel, așa cum Hristos nu poate fi despărțit de Crucea Sa, nici creștinul nu se desparte de Cruce, ci se însemnează cu ea, ori de câte ori simte nevoia să se închine lui Dumnezeu. Contemporaneitatea tinde să creadă eronat că evlavie și credință trebuie păstrate cu discreție. Este doar rezultatul logic al unei slăbiciuni: a te teme să mărturisești ce ești. A fi creștin nu este o ilegalitate, o imoralitate sau o declasare socială. Arată-mi cum te închini, ca să-ți spun cât ești de creștin. Așa ar putea suna o prelucrare tematică a unui proverb popular. Modul în care practicăm însemnarea Crucii, dar și ce înțelegem din aceasta sunt definitorii pentru gradul de maturitate spirituală. În mod corect, semnul Crucii se relaționează cu Persoanele Sf. Treimi și lucrările Acestora. Astfel, împreună primele trei degete ale mâinii drepte (Persoanele Sf. Treimi), iar celelalte două (inelarul și degetul mic) se coboară în podul palmei (cele două firi, umană și divină, unite în persoana lui Hristos). Așa grupate fiind, cele trei degete se duc mai întâi la frunte (Tatăl, izvorul tuturor, mintea mai presus de fire care a gândit toate), apoi le coborâm spre pânțec (Coborârea și Întruparea Fiului, în pânțecul Maicii Domnului), apoi le ridicăm spre umărul drept (Înălțarea Fiului de-a dreapta Tatălui) după care le ducem spre umărul stâng (Trimiterea în lume, ca teren al luptei cu cel rău, simbolizat teologic prin „stânga”, a Duhului Sfânt). În toată această „gimnastică spirituală” creștinul pomenește, se roagă sau slăvește, în gând sau cu voce tare, Persoanele Sfintei Treimi.

CÂND SE VA SĂRBĂTORI

IANA LUNCAN

PAȘTELE ORTODOX ÎNTRE ANII 2014-2020

2014 - 20 aprilie
2015 - 12 aprilie 2016 - 1 mai
2017 - 16 aprilie 2018 - 8 aprilie
2019 - 28 aprilie
2020 - 19 aprilie

PAȘTELE CATOLIC ÎNTRE ANII 2014-2020

2014 - 20 aprilie 2015 - 5 aprilie
2016 - 27 martie
2017 - 16 aprilie 2018 - 1 aprilie
2019 - 21 aprilie
2020 - 12 aprilie

PERSONALITĂȚI ALE ȘCOLII FĂGETENE

TRAIAN VUIA

DANIELA IACOBESCU

S-a născut la 17 august 1872 în satul Surducul Mic, comuna Bujor (azi Traian Vuia).

Între anii 1881-1883 a urmat clasele a II-a și a III-a la Făget, mutându-se apoi la Lugoj, unde și-a continuat studiile secundare și liceale, dovedind o

inteligență de excepție și o înclinație spre mecanica aplicată.

În 1892 s-a înscris la Politehnica din Budapesta. Fascinat, încă de pe băncile școlii, de ideea zborului cu aparate mai grele decât aerul, pleacă în

1902 la Paris pentru a-și realiza visul. După mai multe încercări, la 18 martie 1906, visul a devenit realitate. Aparatul a rulat pe un parcurs de 50 m, s-a ridicat de la sol la înălțimea de 0,6-1 m, parcurgând în zbor o distanță de 12 m.

Reîntors în țară, moare la 2 septembrie 1950.

Carte poștală cu Vuia și avionul său

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

(urmare din numărul trecut)

Care sunt cele mai mari realizări ale d-voastră pe plan profesional? vă întreb, deoarece o persoană ca d-voastră a investit ani mulți prin școli, cursuri de perfecționare ș.a.m.d.

▶ La această întrebare v-am răspuns parțial mai devreme, dar pentru moment cred că acum mă simt cel mai realizat, când mă străduiesc (prin posibilitățile pe care mi le conferă natura serviciului actual), să pun umărul la dezvoltarea și promovarea zonei unde m-am născut, pentru a îmbunătăți cât de cât condițiile de viață ale locuitorilor acestei comune, care nu sunt deloc ușoare.

Carierea d-voastră a luat naștere din pasiune, la îndemnul cuiva sau ați fost inspirat de cineva?

▶ Eu aș spune mai degrabă experiență profesională, nu vreau să-i spun carieră. Au fost doar câteva locuri de muncă unde m-am implicat cu toată ființa mea pentru a face față și chiar a depăși cerințele impuse de specificul fiecăruia, putem zice că asta a fost pasiune. Nu m-a îndemnat

nimeni, și nu am încercat să copiez pe cineva, dar nevoile din viață, fuga asta după existență, cum ziceam mai devreme, m-a îndemnat să fac tot mai mult pentru mine și pentru cei care depindeau de mine - căsătorit, doi copii, parinții la țară și cred că orice om normal ar proceda la fel.

Deseori, în viață, se vorbește și despre eșec, personal sau colectiv... ați cunoscut nereușite în viață (indiferent de natura lor, profesionale sau personale)?

▶ Se pare ca ați aflat o grămadă de lucruri despre mine, sau folosiți un fel de șablon, având în vedere că nu cred că există cineva care să nu fi avut și câte un eșec în viață. Da, am avut parte și de întâmplări neplăcute, am fost foarte bolnav (hepatita C), am avut parte și de pierderi financiare, dar am avut și mult noroc având o familie minunată (mai nou sunt și bunic) și nu aș vrea să trec cu vederea pe cei care au avut încredere în mine, mă refer aici la cei care m-au propulsat în „funcțiile importante” cum le spuneți dvs., cu toate că nu cred că vor ajunge vreodată să citească acest articol, eu am datoria să-i amintesc și în rugăciunile mele, pentru că nu puteam răzbate de unul singur drumul parcurs până în prezent.

Care sunt planurile d-voastră pe viitor în ceea ce privește bunăstarea localității?

▶ Planuri mari, posibilități mici, aș vrea să avem posibilitatea de a oferi locuri de muncă în special tinerilor din zonă, aș vrea canalizare, n-aș mai vrea gunoaie peste tot, aș vrea apă curentă etc., dar dvs. m-ați întrebat de planurile mele, eu v-am spus unele dintre dorințele mele. Dintre planuri, unele au început să se îndeplinească, cum ar fi asfaltarea tuturor ulițelor, cum se zice la noi la țară, străzilor, anul acesta având speranța de a asfalta cel puțin jumătate din aceste „uliți” rămase neasfaltate, urmând ca în anul următor să finalizăm aceasta acțiune.

Transmiteți, vă rog, în finalul discuției noastre un gând sătenilor din comuna d-voastră, deoarece se apropie sărbătorile pascale.

▶ De obicei se spune simplu „Hristos a Înviat”, eu aș spune și „La mulți ani mai buni” și sărbători cu sănătate, liniște și pace în suflet.

Vă mulțumesc pentru amabilitatea de a sta de vorbă cu noi.

Ioan CRÎSTA

INTERVIU REALIZAT DE
MIRUNA LOTEANU

BIRCHIȘUL GAZDĂ PENTRU „CERCUL” ÎNVĂȚĂTORILOR

CARMEN MARINELA MATEAȘ

Din data de 21 martie 2014 la Școala Gimnazială „Alexandru Mocioni” Birchis, a avut loc CERCUL PEDAGOGICAL ÎNVĂȚĂTORILOR zona LIPOVA SUD. Acest cerc pedagogic întrunește de fiecare dată 18 cadre didactice de pe malul stâng al Mureșului, dascăli care-și desfășoară activitatea la clase cu predare simultană, responsabilii acestui cerc fiind doamna învățătoare Spătariu Silvana de la Școala Gimnazială Ususău.

Tema întâlnirii a fost „Socializarea prin teatru”. Clasa pregătitoare și clasa I au pus în scenă piesa „Omida mândăcioasă” sub îndrumarea colegei mele, învățătoarea Florescu Domnica. Eu fiind învățătoarea claselor a II-a, a III-a și a IV-a am ales împreună cu copiii claselor a II-a și a III-a să realizăm „Carnavalul personajelor din lumea basmelor”. S-au prezentat personaje precum „Făt-Frumos”, „Ileana Cosânzeana”, „Prâslea”, „Albă-ca-zăpada”, „Zâna Zorilor”, „Zâna Florilor”, „Scufița Roșie”, „Cenușăreasa”, etc. Costumele au fost foarte reușite, iar copiii au prezentat impecabil aceste personaje, lăsând impresia că te afli într-o lume de basm.

Cu clasa a IV-a am ales să punem în scenă binecunoscutul basm „Fata babei și fata moșneagului a celui mai mare povestitor român, Ion Creangă. Am făcut această alegere deoarece Creangă este foarte iubit de către copii. Copiii le plac mult poveștile, dar odată cu „Amintiri din copilărie”, care este și încununarea operei marelui povestitor, unde Creangă povestește „copilăria copilului universal”, după cum spunea marele nostru critic literar George Călinescu, mă întreb:

Cum ar putea ca să nu iubească copiii un astfel de om, care toată opera sa a dedicat-o copiilor și copilăriei? Aceasta este un motiv în plus pentru care am făcut această alegere.

În aceeași măsură marele povestitor este iubit și de către noi învățătorii, pentru că, toți ne aducem aminte cu nostalgie de minunații ani ai copilăriei și în plus Creangă a fost dascăl și preot. Prin întreaga sa operă Ion Creangă este plasat într-un loc cu totul deosebit în literatura universală.

Din punctul meu de vedere activitatea noastră a fost o reușită și copiii, foarte receptivi au intrat bine în pielea personajelor, s-au transpus în poveste lăsând impresia unor mici și foarte talentați actori.

NE-AM ÎNTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ NICOLETA BĂDESCU

Codul rutier a fost modificat iar cele mai importante schimbări îi vizează pe conducătorii de moped.

Poliția informează că pentru a conduce un moped pe drumurile publice, conform OUG 195/2002 modificată de Legea 203/2012 trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- Conform art. 6 mopedele sunt considerate autovehicule.
- Mopedul să fie înregistrat sau înmatriculat și totodată omologat.
- Conducătorul mopedului trebuie să posede permis de conducere categoria AM sau altă categorie valabilă.
- Deplasarea cu mopedul se face doar cu poliță de asigurare de răspundere civilă obligatorie pentru accident și să aibă inspecția tehnică periodică valabilă.
- Pe timpul deplasării pe drumurile publice, conducătorul și persoanele transportate au obligația să poarte cască de protecție omologată.
- De asemenea, în timpul deplasării cu mopedul, conducătorul acestuia trebuie să fie echipat cu cască de protecție și este obligat să aibe asupra sa cartea de identitate personală, permisul de conducere, certificatul de înregistrare/ înmatriculare, polița de asigurare de răspundere civilă obligatorie pentru accident.
- Este obligatorie îmbrăcăminte cu elemente fluorescente reflectorizante de la lăsarea serii și până în zorii zilei, sau atunci când vizibilitatea este redusă.

Școala Gimnazială „Alexandru Mocioni” Birchis

Învățătoare: **Carmen Marinela MATEAȘ**

Clasa a II a

Brăteanu Alexandra Andreea
Grindan Lorena Patricia
Ordace Firuța Gafta Daniela
Rădulescu Abel
Rădulescu Carmen Alina
Șoica Andreea Romina
Vodicean Daniel Fănel

Clasa a III-a

Cute Carla Antonia
Ordace Ana – Maria
Savu Marcel Alberto

Clasa a IV-a

Buzdugan Marius Sebastian
Crișan Roxana Andreea
Crâsta Andrei Daniel

Grindan David Claudiu

Grindan Andrei Sebastian
Mage Andrei Iulian
Păiușan Bogdan Paul Marian
Pop Violeta Roxana
Țofei Vasile
Udrescu Denisa Andreea
Ursa Valeria Simona

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

HRISTOS A ÎNVIAT!

Este glasul care răsună din inimile a milioane de creștini ai Bisericii Ortodoxe. De aproape două milenii nu există o altă bună vestire mai adânc rostită decât HRISTOS A ÎNVIAT! Și nu există un răspuns mai convingător decât ADEVARAT A ÎNVIAT!

Creștinul este chemat să cunoască, să trăiască și să mărturisească Învierea lui Hristos. Acest Praznic aduce multă lumină, bucurie deplină și adâncă pace. Toate acestea izvorăsc din dorul omului după Dumnezeu, din setea omului după lumină, din aspirația omului spre viața veșnică. Într-adevăr, dorul de Dumnezeu, setea de înviere, nădejdea nemuririi, sunt stări lăuntrice pe care, în mod real, numai Învierea lui Hristos le poate împlini. Cu adevărat Iisus Hristos este lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, slava Lui fiind „slava Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14) și din plinătatea Lui noi toți am primit și „har peste har” (Ioan 1, 16).

Iată de ce, la acest Praznic prealuminat,

întâmpinăm cu nesfârșită bucurie și mare nădejde chemarea Bisericii când auzim vestirea sfințiților slujitori ai sfințelor altare: „Veniți de primiți lumină!” Dorul omului contemporan după lumină nu poate fi potolit decât de Izvorul de lumină și de viață dătător, Care este Hristos, „Lumina lumii” (Ioan 8, 12). Iar noaptea de Paști este o chemare la înțelegerea adevărului că Învierea lui Hristos oferă omului puterea de a depăși starea de moarte, de întuneric, de deznădejde, căci bucuria Învierii nu este trecătoare, ci este deplină. Este bucuria eternă și deșăvârșită. De aceea cântă Biserica în noaptea Învierii: „Cu bucurie unul pe altul să ne îmbrățișăm! O, Paștile, Izbăvirea de întristare!” (Canonul Învierii).

Bucurie sfântă umple sufletele noastre la auzul cântărilor de slavă și de biruință, precum odinioară bucuria pe care au primit-o Sfinții Apostoli și ucenici ai Domnului atunci când în ziua Paștilor L-au văzut pe Stăpânul ridicat din morți și binecuvântându-i, le-a zis: „Pace vouă!” (Ioan 20, 19). În această noapte sfântă a Paștilor suntem chemați cu toții să primim lumină din lumina cea pururi vie a lui Hristos, Cel ce a izvorât din mormânt „ca un mire din cămară”, iar lumina Învierii are darul de a ne preface și pe noi în purtători de lumină și vestitori ai Învierii lui Hristos, Cel ce este cu adevărat „Învierea și

viața tuturor” (Ioan 11, 25).

Aceasta este semnificația Învierii: Hristos este începutul învierii noastre din moartea tristeții, a singurătății, a confuziei lăuntrice. Acum toate s-au umplut de lumină, și cerul, și pământul, și cele de dedesubt. În sufletul cuprins de lumina Învierii lui Hristos are loc omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura unei alte vieți, veșnice. Este viața cea nouă, care cu aproape două mii de ani în urmă a răsărit din mormânt, ne-a fost dăruită nouă, tuturor celor ce credem în Hristos.

„Când văd că Hristos a biruit moartea”, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, „nu mă mai tem, nu mi mai este frică de război, nu mai privesc către neputința mea, ci iau în minte nebiruita putere a Celui ce-mi va ajuta”. Astfel, biruința lui Hristos asupra morții să fie biruința tuturor asupra întunericului din suflete, asupra neliniștilor lăuntrice, asupra greutăților și neliniștilor care împovărează sărmana ființă umană.

Bucuria Învierii să cuprindă tot sufletul care mărturisește credința în Preasfânta Treime cea dătătoare de viață iar pe Iisus Hristos Mântuitorul sufletelor noastre. Vă vestim tuturor că HRISTOS A ÎNVIAT!

Episcop-vicar Paisie LUGOJANUL

ISTORIA COMUNEI CENEI ȘI SATELE APARTINĂTOARE

Bianca BĂCANU

Ceneiul este una dinre cele mai vechi așezări din Bantat, din centrul Câmpiei Timișului, la o distanță de 28 km de Timișoara pe drumul național sau calea ferată linia Ionel (Iohanisfeld)-Cenei-Checea-Cărpiniș.

Localitatea este așezată pe malul drept al canalului Bega Veche, la granița cu Iugoslavia (Serbia), se învecinează cu satul Bobda la est, cu Uivar la sud, cu Cărpiniș la nord și cu Checea la nord-vest. Comuna Cenei este reprezentată de localitatea Cenei și satul Bobda la distanță de 4 km. Până în anul 2004 aparținea și localitatea Checea. Comuna Cenei Yen (H), Chuney denumirea turcescă însemnând livada cu pomi.

Este una din cele mai vechi așezări, în anul 1221 Ceneiul este atestat documentar

ca proprietate de la Itebei din Iugoslavia la 12 km. Cu o suprafață de 203 hectare. La începutul sec XIV-lea, trece în proprietatea familiei Daroszman. În urma repartizărilor averilor pe naționalități, o parte din hotarul comunei ajunge în proprietatea lui Ioan Botaș. În 1330 găsim ca făcând parte din unitățile cetății Sarad.

La 1332-1337, după însemnările de zeciuire Papală, se constată că aici exista parohie. La 1479 a fost vândută fraților Bamfy. La 20 VIII 1696 în hotarul comunei, (partea de sud, azi, după complexul fost Comtim spre Răuți), în timpul invaziei turcești s-a dat o mare luptă între armata austriacă. Locul unde s-a dat această luptă se numește azi hotarul Glava Mare și Glava Mică.

După toate probabilitățile, în acel an a fost distrusă comuna, care se află așezată pe ambele maluri ale canalului Bega Veche. Între anii 1723-1725 pe harta întocmită de groful Marozy, comuna este trecută ca localitate nelocuită.

În 1820 localitatea a primit-o - drept despăgubire pentru proprietățile avute în Croația și în legătură cu reglementarea granițelor - familia Vuchetich. Din acest an a început colonizarea cu croați, aduși de acest proprietar. Locuitorii din acel timp fiind: sârbi, români veniți la munci agricole din comune învecinate, Cărpiniș și alte comune românești.

ÎN AȘTEPTAREA SFINTELOR PAȘTI

Edith NEMOIANU

să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

Dumnezeu a iubit atât de mult omul, încât a dat pe unicul Său Fiu la moarte pentru ca oricine crede în El

În această perioadă credincioșii de pretutindeni, sărbătorește Sfintele Paști, indiferent de etnie sau religie. În comuna Cenei și satul Bobda bisericile: ortodoxă sârbă, romano-catolică, ortodoxă română Cenei și Bobda, penticostală, baptistă, martorii lui Ehova, sunt pline de credincioși.

„Aici unde Iisus Hristos ne cheamă...

Eu sunt aici întotdeauna

În sfânt altar spre răsărit

Primiți-mi sângele și trupul

Să nu vin iar, să nu vin iarăși în zadar”

Pe de altă parte, cu multă tristețe și neputință

asistăm cum pe zi ce trece, locașul de cult Romano-Catolic (Mausoleul monument istoric din 2004) se degradează, ne mai fiind mult până se va prăbuși.

A fost una din cele mai frumoase biserici din Timiș, construită în anul 1908 de către familia baronului Ceavosy. Din 1908 până în prezent nu i s-au mai adus îmbunătățiri). Până nu va fi prea târziu, cerem ajutor de la cei care au posibilitatea, chiar și de la cei plecați în Germaina, că gândul lor este acolo unde s-au născut și au trăit o perioadă din viață. O pildă bisericească spune că, cel care dăruiește, Dumnezeu îi înmulțește darul!

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

CARANSEBEȘENII S-AU BUCURAT DE O VIZITĂ REGALĂ

SORANA KOȘ

Alteța Sa Regală, principele Radu al României, a vizitat Caransebeșul pentru a prezenta cele două cărți apărute la Editura Curtea Veche: „Margareta. Portretul Principesei Moștenitoare”, scrisă de Sandra Gătejeanu-Gheorghe și „Trei poduri peste lume”, semnată de alteța sa, principele Radu.

Evenimentul, organizat de Editura Curtea Veche, a fost găzduit la Caransebeș de Casa de Cultură „George Suru”. În volumul „Trei poduri peste lume” regăsim consemnările făcute între anii 1982 și 2003 de principele Radu, unele dintre ele publicate anterior, altele exclusive, la care se adaugă completările ce fac legătura cu prezentul.

Doamna dr. Carmen Albert, de la Muzeul Banatului Montan din Reșița, sugerează faptul că titlul cărții este o metaforă extrem de bine găsită, cele trei „poduri” fiind, de fapt, trei

trezări diferite, simultane și fundamentale în viața autorului, și anume cea de la un mileniu la altul, cea de la România comunistă la lumea liberă și cea de la condiția de actor la cea de principe regal, prin căsătoria cu principesa Margareta.

În volumul „Margareta. Portretul Principesei Moștenitoare”, scris de către directorul de protocol al Casei Regale a României, găsim

informații despre copilăria și adolescența principesei Margareta, despre studiile și experiența comunitară, despre viața de familie, interesele și activitățile întreprinse de aceasta în folosul României. Prefața cărții este semnată de principele Lorenz al Belgiei, mai cuprinde fotografii alb-negru și color, precum și documente din Colecția Casei Regale, unele dintre ele prezentate în premieră.

Alteța Sa Regală, principele Radu, s-a întâlnit cu domnul primar Marcel Vela, dar și cu domnul vicepreședinte al Consiliului Județean Caraș-Severin, Ionesie Ghiorghioni. „Mă bucur să vă revăd, au trecut anii, prea repede, am impresia”, a spus alteța sa, în timp ce domnul primar Marcel Vela i-a dăruit un volum despre prezența Casei Regale în Banat, scris de istoricul Liviu Groza, care cu siguranță, își va găsi de acum înainte un loc în biblioteca de la Săvârșin.

Domnul primar al Municipiului Caransebeș - Marcel VELA (în stg. imaginii) alături de Alteța Sa Regală Principele Radu al României

LA CARANSEBEȘ, ROCA SE PRESCHIMBĂ ÎN ARTĂ

MELANIA RÂNCEANU

Simpozionul Internațional de Sculptură Monumentală de la Caransebeș își va pune amprenta și în 2014 pe multiculturalitatea ce reprezintă Banatul de Munte. Astfel, cei 11 artiști vor încerca în acest an să transforme roca magmatică în formă de artă desăvârșită. Artiștii au fost selectați din peste 140 de sculptori, aceștia au aplicat online pentru tradiționala manifestare artistică din Caransebeș.

Fiind un simpozion internațional va aduce în această vară pe malurile Timișului și Sebeșului artiști renumiți, cu premii importante la marile evenimente de profil, precum macedoneanul Andrei Mitevski, olandeza Caroline Ruizeveld sau japonezul Yoshin Ogata. „Ne bucurăm că Simpozionul Internațional de Sculptură are un ecou atât de mare în lumea oamenilor de artă. Am decis ca în acest an 11 sculptori să-și lase aici, în Banatul de Munte, o parte din sufletul și din visele lor. Vor fi artiști care sosesc din Argentina, Mexic, Japonia, Olanda, Bulgaria, Germania, Turcia și evident România, iar operele de artă vor fi amplasate în același parc pe care l-am amenajat anul trecut. Sperăm, ca și pe mai departe, acest simpozion să fie respectat și apreciat și să crească patrimoniul cultural al Caransebeșului”, a precizat primarul Municipiului Caransebeș, domnul Marcel Vela.

Din albumul cu poze rare

Soldat din regimentul de granita nr. 13, cu sediul în Caransebeș

SCENĂ MOBILĂ LA CARANSEBEȘ PENTRU ACTIVITĂȚI CULTURAL-EDUCATIVE

GRĂȚIELA CÎLNIC

Municipalitatea din Caransebeș a achiziționat o scenă mobilă, astfel, va fi folosită pentru sectorul de activități, atât culturale cât și educative, ce se vor desfășura în Parcul Teiuș.

Achiziționarea scenei se va face cu ajutorul fondurilor ce provin din proiectul transfrontalier „Reabilitarea de parcuri, ca măsură pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din Banat – Parcuri pentru viitor”, derulat de municipalitatea din Caransebeș în parteneriat cu Centrul pentru voluntariat și mișcarea pentru protejarea naturii din Pancevo. Proiectul „Reabilitarea de parcuri, ca măsură pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din Banat – Parcuri pentru viitor” beneficiază de fonduri în valoare totală de 224.154 euro, prin Programul IPA de Cooperare

Transfrontalieră România-Republica Serbia, și se va finaliza în iunie 2014.

Scena mobilă va fi pusă la dispoziția Casei de Cultură „George Suru”, pentru diversele manifestări culturale pe care municipalitatea le susține în Parcul Teiuș sau în alte zone ale orașului Caransebeș. Va putea fi folosită, de asemenea și de unitățile de învățământ de pe raza municipiului, pentru programele artistice, piesele de teatru sau alte acțiuni pe care elevii le vor desfășura în vacanțe sau în decursul anului școlar.

„Scenă mobilă ne va fi de foarte mare folos, pentru că mai reducem din costurile de închiriere și o putem utiliza la fiecare acțiune pe care noi sau alți parteneri, unități de învățământ, diverse trupe de muzică sau de teatru ale tinerilor, o avem în program”, a declarat și directorul Casei de Cultură „George Suru”, domnul Ioan Cojocariu.

Foaiia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

O familie sănătoasă stă la baza unei societăți sănătoase

Preot - Aurel BLIDARIU

Sunteți unul dintre intelectualii de seamă ai localității... care este relația d-voastră cu reprezentanții celorlalte instituții?

► O relație foarte bună mai ales cu școlile din comună referindu-mă la dascăli, profesori, educatori, la fel și cu autoritatea locală exprimată prin dl. primar.

Suntem în postul Paștelui (Marele Post), spuneți-ne câteva sfaturi de bază referitoare la credință, de care credinciosul să țină seamă.

► Postul Paștelui (Postul Mare) prilej de purificare sufletească. Înfrânarea de la anumite alimente este doar o parte a ceea ce numim post. Renunțarea la anumite alimente trebuie asociată sau completată mai ales, cu mai multă rugă-

ciune, meditație și care trebuie obligatoriu să se reverse ca un șuvoi de fapte bune bine plăcute atât lui Dumnezeu cât și oamenilor. Doar în acest caz postul își poate atinge adevăratul scop, acela de cale spre mântuire sufletească.

A fost sărbătoarea femeii, transmite-ți un mesaj pentru enoriașele din parohia d-voastră.

► Femeilor, credincioaselor parohiei mele, le transmit multă sănătate, și le reamintesc că pe umerii lor apasă o mare responsabilitate în creșterea și educația tinerilor, ceea ce spuneam mai înainte, au nevoie de multă tărie de caracter, multă dăruire, răbdare, perseverență și le-aș trimite să ia aminte la „Femeile Mironosițe”.

Care este versetul biblic care vă definește?

► În opinia mea preotul nu poate să se simtă definit printr-un verset biblic, el având mai mult decât ceilalți oameni, Sfânta Scriptură sau Biblia, ca și carte de căpătâi și fundament al propovăduirii ca un tot unitar. Preotul începe prin a fi un Didacmata învățând de la alții așa cum spuneam de la început, ca mai târziu devenind el însuși un Didacalo fiind în stare să învețe pe alții și împreună cu cei pe care îi calăuzește să aducă roadă bogată întru bucuria stăpânului sau în a se face vrednici de moștenirea pregătită de Tatăl Cel Cerească pentru noi, toți oamenii.

INTERVIU REALIZAT DE
NICOLETA BĂDESCU

Din poezia frumoasă a lumii

Noaptea Învierii

DAMIAN URECHE

Bat clopotele lumii pe-ntinderile vaste
Din nou ni se anunță o primăvară grea.
Cel răstignit ne cheamă pe rana dintre coaste:
Veniți să luați lumină din suferința Mea.

Veniți să luați lumina iertării pe-ndelete,
Curând, curând, luați seama, am să
Vă judec Eu. Voi ce-ați lovit în Mine și-n cer cu-atâta sete,
Mai sunteți oare vrednici de bumul Dumnezeu?

Din rănilor purtate azi dau în floare merii
și bate toaca, bate în aer dureros,
Veniți să luați din Mine lumina Învierii,
Cu moartea contra morții a înviat Cristos.

Pe Fiul castității găsit-au să-l condamne,
Nu va uita Golgota pădurile de cruci,
Dar numai Tu, mărite și preaslăvite Doamne,
Poți și pe zbirii pe calea cea bună să-i aduci.

Și toaca veșnic toacă păcatele pe toacă,
Se-adună cer din oameni cu cer din Dumnezeu,
Deci, adevăr zic vouă, am înviat, chiar dacă
Pe-o cruce nevăzută mă răstignii mereu.

Dar Eu din ura voastră Mi-am împletit iubirea,
Prea multe cruci pe seama grumazului damnat!
Iertându-vă potopul de răni și răstignirea,
Cu moartea contra morții Cristos a înviat!

Dorbe de ținut minte

„Două calități pe lume nu pot fi simulate și nici înlocuite: inteligența și bunătatea!” — *Ileana Vulpescu*

„Binele făcut la nevoie ți-l răsplătește înzecit Dumnezeu, când nici nu te gândești...” — *Mircea Eliade*

„Am învățat că un om n-are dreptul să-l privească pe un altul de sus, decât atunci când trebuie să se aplece pentru a-l ajuta să se ridice.” — *Gabriel Garcia Marquez*

„Cea mai rea închisoare este o inimă închisă.” — *Papa Ioan-Paul-II*

„Uită jignirile, dar niciodată să nu uiți bunătatea.” — *Confucius*

„Dacă iei un câine flămând și îi dai de mâncare, nu te va mușca. Aceasta este cea mai importantă diferență între un câine și un om.” — *Mark Twain*

„Omul cu adevărat bun e cel care ar fi putut fi rău și n-a fost.” — *Nicolae Iorga*

Rubrică COORDONATĂ DE VELISARA ANGHEL

SFİNTELE PAȘTI ESTE CEA MAI VECHIE ȘI ÎMPORTANTĂ SĂRBĂTOARE A CREȘTINĂȚII

ROXANA ANDRIES

Paștele este cea mai veche și cea mai importantă sărbătoare creștină, fiind celebrată încă din epoca apostolică. Sfântul Apostol Pavel a fost primul care a raportat sărbătoarea Pessah, a evreilor, la Iisus Hristos și i-a îndemnat pe creștini să-l omagieze pe Mântuitor. Denumirea de Paște a fost inițial aplicată de primii creștini la comemorarea anuală a Cinei celei de Taină, care avea loc în seara de 13 Nisan și constă într-o masă rituală. În primele veacuri ale Creștinătății, sărbătoarea s-a numit Paștele Crucii și Paștele Învierii.

„Hristos a înviat!”

Paștele, cea mai mare sărbătoare creștină, a fost prăznuit întotdeauna ca o zi de bucurie, aceea a Învierii Domnului. Noaptea Învierii este petrecută în biserici, în priveghere și rugăciune, cântări de bucurie și cu lumini multe, semne ale Mântuirii. Din noaptea învierii și până la înălțare, creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și-și răspund cu „Adevărat a înviat!”

ȘCOALA PRIMARĂ ȚELA

Învățătoare: *Marița Lenuța DRAI*

Clasa pregătitoare

Ardelean Sebastian
Barboni Rahela Emanuela
Chirilă Paula Georgiana
Moldovan Ana-Maria Alina
Todor Simona Dariana

Clasa I

Grancea Florin Bastian
Hera Vasile Lucian
Pop Roberto Leonuț
Scurtu Andrei Nicolae
Șerdean Răzvan Alin
Tomoioagă Nicolae Alex
Bogdan
Ursa Florentina
Varga Șancar Flavius

Clasa a II-a

Albu Darius Ionuț
Petric Robert Ionuț
Pop Răzvan Ionuț
Sinaci Denisa Amalia

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DARE DE SEAMĂ ANUALĂ A PRIMARULUI LUCA MĂLĂIESCU

ANIA MOSCOVICI

Primarul orașului Oțelu Roșu, Luca Mălăiescu, a invitat locuitorii orașului la Casa de Cultură, în data de 29 martie 2014, pentru o dare de seamă în care a prezentat reușitele, dar și neîmplinirile, din anul 2013. Deși bugetul local a fost destul de redus, s-a încercat realizarea unor obiective, precum înființarea unor servicii care să vină în sprijinul cetățenilor sau diverse amenajări care să dea un aspect mai plăcut orașului din Valea Bistrei.

Astfel, se pot enumera: noile sedii pentru serviciul de salubritate, APIA și pentru cazierul judiciar, reabilitarea locului de joacă din zona de agrement Gura Jgheabului, amenajarea padocului pentru câinii vagabonzi, revitalizarea activității Casei de Cultură, deschiderea unui club al pensionarilor, amenajarea parcurilor, realizarea de proiecte pentru dotarea cu gazon sintetic și nocturnă a terenurilor de la Gura Jgheabului, de reamenajare a centrului civic, extinderea și modernizarea rețelei de apă și canalizare (inclusiv la Mal și în unele cartiere), finalizarea modernizării la ambulatoriul Spitalului Orășenesc, plantarea mai

multor sute de pomi ornamentali, dar și demararea deschiderii unui parc industrial care să atragă noi investitori. De asemenea, mai menționăm și parteneriatul cu Episcopia Caransebeșului de a ajuta persoanele cu venituri mici, premiera elevilor olimpici, cadourile oferite copiilor la Sărbătorile de iarnă etc.

Au fost prezentate și dificultățile întâmpinate în această perioadă, în special problemele financiare de la Spitalul Orășenesc, legate de plata salariilor, dar și a unor utilități, datorate finanțării insuficiente, dar și a plății datoriilor acumulate de administrația anterioară. S-a subliniat dorința ca administrația locală să fie în sprijinul cetățenilor prin toate mijloacele avute la dispoziție, încercându-se să se găsească soluții pentru rezolvarea numeroaselor probleme apărute până acum, dar și în viitor. Una dintre promisiunile făcute de primarul Luca Mălăiescu a fost redresarea economică a orașului, după închiderea uzinei siderurgice, care a dus la disponibilizarea angajaților.

Sperăm că următoarea dare de seamă, din primăvara anului 2015, să aducă noi realizări care să vină în sprijinul cetățenilor din orașul Oțelu Roșu și, de ce nu, și a locuitorilor din Valea Bistrei.

„LA RAMNA, A FOST SĂRBĂTORIT UN OM DE EXCEPȚIE” – PROF. ION OCTAVIAN PEPTENAR

PROF. ROZINA GHIORGHIONI – SECRETAR AL BIROULUI DIRECTOR AL ADUNĂRII REGIONALE A UNIUNII JURNALIȘTILOR DIN BANATUL ISTORIC

Ziua Cinstirii, una din cele patru mari manifestări prin care Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, răsplătește cu cele mai înalte distincții ale sale, valorile Țării Banatului, a adus la Ramna, în ziua de 30 martie a.c., un număr impresionant de personalități. Noi ne-am propus pentru „Foaia de Oțelu Roșu”, să stăm de vorbă, despre această sărbătoare a sufletului bănățean, cu doamna prof. Rozina Ghiorghioni, secretar al Biroului Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

„Fiecare dintre noi - ne-a spus domnia sa - în diferite împrejurări ale vieții, rememorăm cu un sentiment de respect și recunoștință pe acei dascăli, care cu dragoste și pasiune, au fost călăuze pe drumul formării noastre profesionale.

Am participat la Ramna, la „Ziua Cinstirii”, o zi cu o semnificație aparte în viața comunității, o sărbătoare de suflet, o sărbătoare dăruită de Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnului profesor Ion Octavian Peptenar și nouă, în egală măsură, tuturor celor prezenți. A fost sărbătorit

un om de excepție al Ramnei, un dascăl de maximă dăruire profesională și mai ales cu un destin dedicat școlii, o carieră didactică exemplară adusă în slujba comunității. Pentru noi, cei prezenți a fost un privilegiu de a-i transmite domnului profesor tot ce înseamnă prețuire și recunoștință. Nu cred că exgerez deloc spunând că destinul nostru, al românilor, ar fi mult mai bun dacă am avea cât mai mulți dascăli asemenea domnului profesor, care a scris o filă de istorie, la Ramna, dar și în Caraș-Severin.”

Cu privire la viitoarele manifestări, doamna secretar, a evidențiat că: „Senatul a decis ca în fiecare trimestru să aibă loc astfel de evenimente în diferite localități, pentru a cinsti valorile Banatului. Astfel, următorul eveniment va avea loc în 5 iunie 2014, la Teatrul de Stat din Arad, iar în a doua parte a lunii septembrie, în comuna timișană Ghiroda și în prima parte a lunii noiembrie, la Orșova.”

MATERIALE REALIZATE DE
ALINA BUCURAS

BISERICA ORTODOXĂ „SF. ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIL” OȚELU ROȘU (PAROHIA CIREȘA)

PR. IOAN NEGREI

Satul Cireșa, actualmente cartier aparținător al orașului Oțelu Roșu, se află așezat în partea estică a orașului Oțelu Roșu, la confluența Bistrei Mărului cu Bistra. În prezent, la Cireșa, sunt în jur de 150 de familii ortodoxe cu 635 de credincioși, dar există și 5 credincioși catolici și în jur de 10 familii de neoprotestanți.

Credincioșii din această Parohie știu că actuala biserică este a doua din cele despre care se pomenește în viața religioasă de aici, prima fiind în locul „Satu' Bătrân”, la distanță de circa 1 km de actuala biserică, la nord de râul Bistra. Aceasta a fost construită din lemn, acoperită cu șindrilă, nepăstrându-se urme ale acesteia.

Actuala biserică a fost construită în anul 1831, împreună cu casa parohială, casa comunală (primăria) și cu școala, toate acestea fiind zidite din piatră și acoperite cu șindrilă. În anul 1899 s-a adăugat turnul bisericii, din cărămidă, și s-a acoperit cu tablă dându-i-se forma specifică bisericilor din Banat, adică *baroc vienez*. Pictură a avut, dar în anul 1938 s-a pictat din nou de zugravul bisericesc Dumitru Velici, din Băsești, în ulei, *stil bizantin*, care se păstrează și astăzi. Tărnosirea bisericii și resfințirea picturii s-au făcut în anul 2006 de către Preasfințitul Episcop Lucian. Iconostasul este zidit din cărămidă arsă. Mobilierul a fost executat în anul 2004 și este din lemn de frasin. În 2008 s-a restaurat exteriorul bisericii, iar la praznicul „Intrării în biserică a Maicii Domnului” (21 noiembrie) s-a săvârșit resfințirea acestuia.

Preoții de care avem cunoștință că au păstorit la Cireșa au fost: Andrei Adamovici 1794-1800, Gheorghe Popovici 1800-1862, Maghiaru 1860-1900, Grozăvescu 1900-1907, Ioan Popovici 1907-1908, Ioan Turcan senior 1908-1941, Ioan Turcan junior 1934-1981, Liviu Drăgan 1979-1999 și Ioan Negrei din 1999 până în prezent.

DASCĂLI ȘI ELEVI DIN OȚELU ROȘU ÎN BELGIA ȘI POLONIA

PROF. OLIVIA IONUȚ, PROF. ADINA CUBIN

După cum aminteam și într-una din edițiile anterioare, ambele școli gimnaziale din Oțelu Roșu sunt implicate în proiecte multilaterale Comenius. În ultimele două luni s-a desfășurat cea de-a doua mobilitate în cadrul celor două proiecte.

Astfel, Școala Gimnazială Nr. 1 Oțelu Roșu s-a deplasat, în perioada 17-20 februarie 2014, cu un grup de patru cadre didactice – prof. Olivia Ionuț (coordonatorul proiectului), prof. inv. primar Nicoleta Toader, prof. inv. primar Marin Vârzan și prof. Adrian Simon, la partenerii din Leuven – Belgia, la invitația școlii Pee&Nel, în cadrul proiectului Comenius UNITED COLOURS OF EUROPE. Cadrele didactice din cele patru țări partenere s-au reunit în vederea schimbului de experiență în ceea ce privește bunele practici necesare unui învățământ de calitate. S-a făcut schimb de idei pe tema portofoliilor de talente ale elevilor, fiecare țară și-a prezentat blogul școlii pentru proiect, precum și munca depusă până în prezent pentru buna desfășurare a proiectului. Următoarea mobilitate va avea loc în România, în perioada 14-15 mai 2014.

În perioada 16-22 martie 2014, a urmat mobilitatea din Sosnowiec – Polonia (la Gimnazjum Nr. 16 im. Marii Konopnickiej), a Școlii Gimnaziale Nr. 3 Oțelu Roșu, în cadrul căreia au participat patru cadre didactice – prof. Adina Cubin (coordonatorul proiectului), prof. Manuela Dănescu, prof. Daniela Suciș și prof. Vidu Vasiloni, cât și patru elevi – Nixandra Iancu, Claudia Moț, Bogdan Vârmoni și Sebastian Socaci. Tematica acestei întâlniri, la care au participat profesori și elevi din cele șapte țări partenere, a fost descoperirea de noi talente la cântec și dans, în cadrul competiției *SuperStar*, a proiectului Comenius DISCOVER YOUR HIDDEN SKILLS. Pe lângă vizitarea școlii și a orașului, au avut loc și vizite de documentare la Cracovia, salina Wieliczka și la Wadowice – localitatea natală a lui Karol Józef Wojtyła, adică fostul papă, Ioan Paul al II-lea.

Următoarea vizită de lucru va fi în luna iunie, la Kahramanmaraş – Turcia.

Foaia de Șistarovăț

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DRAȚI LOCUITORI AI COMUNEI ȘISTAROVĂȚ

Cu voia Bunului Dumnezeu, și cu sprijinul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, comuna noastră, are o pagină în jurnalul regional „Banatul”. Un lucru firesc vor spune unii, pentru satul care l-a dat țării pe Sever Bocu.

Îmi doresc ca prin această pagină oferită comunei noastre, să promovăm, nu numai prezentul, ci și trecutul comunei noastre, căci avem cu ce ne fâli!

Până atunci, aflându-ne în luna celei mai înalte sărbători a creștinătății, Învierea Domnului Iisus Hristos, îngăduiți-mi, să vă adresez, atât în numele Consiliului Local al comunei Șistarovăț, al personalului primăriei Șistarovăț, cât și al meu personal, sincere urări de sănătate, viață lungă și pace în casele voastre ale tuturor.

Hristos a Înviat!
Sărbători fericite!

DOREL -MARINEL JURJESCU
PRIMAR AL COMUNEI ȘISTAROVĂȚ

ADEVĂRATA PACE

Pr. Romulus FRANCESCU

S pune într-o predică audio părintele Teofil vorbind despre „Pacea lui Hristos” că Pacea Mântuitorului, nu este o „nirvana” pe care o căutăm noi prin această concentrare a atenției la rugăciune, ci pacea lui Hristos este, siguranța pe care ți-o dă credința, încrederea că Dumnezeu este Tatăl nostru din ceruri, Care ne iubește și Care poartă grijă de toate și care vrea să fim cu el și în veacul acesta, și în cel ce va să fie.

Aceasta este adevărata pace pe care noi trebuie să o dobândim și cu care trebuie să ne îmbogățim.

Amintiți-vă de *bogatul căruia i-a rodit țarina*. Păcatul lui nu a fost că i-a rodit țarina și că avea de acum belșug de roade și că nu știa ce să facă cu ele. Ci păcatul lui e acela că nu a recunoscut în acel belșug darul lui Dumnezeu pentru care trebuia, în primul rând, să mulțumească. Și apoi, bineînțeles, din prisosul pe care îl avea, ar fi trebuit să dea și celor lipsiți. Dar el și-a zis: *Bea, suflete al meu, mănâncă și te veselește, că ai de toate pentru mulți ani*. Și atunci glasul lui Dumnezeu i-a zis:

„Nebunule, în această noapte vor cere de la tine sufletul tău, și cele pe care le-ai strâns ale cui vor mai fi?”

Și zice Mântuitorul:

„Așa se întâmplă cu cei care nu întru Dumnezeu se îmbogățesc.”

Carevasăzică, bogatul era stăpânit de o lăcomie fără margini și o iubire pătimasă de sine, despre care Sfinții Părinți ai Bisericii ne învață că este începutul tuturor patimilor.

Iată una din învățăturile Sfintei Scripturi care arată la câtă orbire și nebulie ajunge omul care are inima sa lipită de avuții, căci greu și amăgitor este păcatul iubirii de avuții ne asigură într-o predică părintele Cleopa, de veșnică pomenire.

Am amintit această pildă, și din dorința de a auzi chiar și cei nemilostivi cuvintele apostolului care zice: „*Veniți acum voi bogaților, plângeți și vă tânguieți de necazurile care vor veni asupra voastră. Bogăția voastră a putrezit și hainele voastre le-au mâncat moliile. Aurul și argintul vostru a ruginit și rugina lor va fi mărturie asupra voastră și vă va mânca trupurile ca focul. Ați strâns comori pentru zilele cele de apoi! Plata lucrătorilor care au secerat țarinele voastre, pe care voi le-ați oprit strigă la cer și strigările secerătorilor au intrat în urechile Domnului Savaot...* (Iacob 5, 1-7).

Iubiți cititori ai „Foi de Șistarovăț”, adevărata pace, să ne fie nu clinchetul arginților, ci liniștea iubirii de Dumnezeu, bucuria recunoștinței și anonimatul milosteniei. Aceasta este adevărata pace pe care noi trebuie să o dobândim și cu care trebuie să ne îmbogățim.

COMUNA NOASTRĂ PENTRU OASPEȚII NOȘTRII

Șistarovăț - în maghiară: *Sistaróc*, în germană: *Schischtarowetz*, este o comună aflată în județul Arad având în componență 4 sate: Șistarovăț – reședință de comună, Cuveșdia, Labașinț și Varnița.

Componența etnică a comunei Șistarovăț

- Români (89.38%)
- Necunoscut (7.54%)
- Altă etnie (3.07%)

Componența confesională a comunei Șistarovăț

- Ortodocși (82.4%)
- Penticostali (4.18%)
- Bapțiști (4.18%)
- Necunoscută (7.54%)
- Altă religie (1.67%)

NE-AM ÎNTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

DARIA NICHITEANU

Codul rutier a fost modificat iar cele mai importante schimbări îi vizează pe conducătorii de tractoare.

Conform OUG 195/2002 modificată de Legea 203/2012 pentru a conduce pe drumurile publice un tractor trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- Tractorul să fie înregistrat sau înmatriculat (după caz); conform art.9 pentru a fi înregistrat sau înmatriculat, acesta trebuie să fie omologat în condițiile legii.

- Conducătorul acestuia, conform ar. 20 alin. 1 lit.j trebuie să posede permis de conducere corespunzător categoriei Tr, fără a avea dreptul de a conduce o altă categorie cu acest permis.

PERSONALITĂȚI ALE COMUNEI NOASTRE

SEVER BOCU

HERMINE SCHNEIDER

Sever Bocu s-a născut în 19 noiembrie 1874 în comuna noastră, ca fecior al lui Gheorghe Bocu, stabilit la Șistarovăț în 1872 de profesie învățător. La rândul său, tatăl viitorului fruntaș al bănățenilor, era un mare naționalist, condamnat la închisoare de autoritățile austro-ungare pentru că a răspândit „Doina lui Lucaciu” în satele arădene.

Gheorghe Bocu, i-a fost învățător de școală primară tânărului Sever Bocu, care după terminarea școlii primare în satul natal, merge la Lipova pentru studiile medii, apoi se înscrie la Liceul maghiar din Arad (absolvirea unei școli maghiare era o condiție necesară pentru continuarea studiilor). Însă, în preajma examenului de bacalaureat a fost exmatriculat pentru că a refuzat să poarte la piept panglica cu culorile drapelului maghiar. Își va continua mai târziu studiile la Academia Comercială din Viena, apoi la Școala de Înalte Studii din Paris.

CE NU I-AU FĂCUT MAGHIARII, I-AU FĂCUT... ROMÂNII

Odată cu instaurarea regimului comunist, viața lui Sever Bocu în România, ia o întorsătură de-a dreptul machiavelică. Încearcă cu tot

posibilul să se angajeze în viața politică a Banatului, dar condițiile de activitate îi devin tot mai potrivnice. Presa românească îl torpilează cu o avalanșă de injurii și etichetări menite să denigreze o personalitate puternică și un veritabil simbol al Banatului. Spre exemplu, la rubrica „Galeria trădătorilor” din ziarul comunist *Luptătorul bănățean* devenit în scurt timp „Drapelul roșu” condus de cei mai mari dușmani ai Banatului istoric, Sever Bocu este etichetat drept un „ilustru agent nazist” care a militat „cu o rară consecvență, într-un larg front manisto-legionaro-brătienist a tuturor forțelor huliganismului român”.

Ei bine, la alegerile din 1946, în ciuda falsurilor grosolane la care se dedau comuniștii de la București, Sever Bocu este ales deputat în circumscripția Lipova, fiind singurul țărănist din Timiș-Torontal care răzbate în Parlament. Scârbit de atmosfera întâlnită în Parlamentul României, se retrage din viața politică, la casa sa din Lipova.

În noaptea de 5 spre 6 mai 1950 este arestat de ofițeri ai securității române. Nu a fost niciodată judecat de o instanță judecătorească. Va deceda în închisoarea de la Sighet. A rezistat închisorii românești 259 de zile și a fost îngropat în Cimitirul Săracilor de la confluența Tisei cu Iza.

Foaia de Daicoviciu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

(urmare din numărul trecut)

La acest simpozion s-a observat și implicarea celorlalte instituții: biserica, școala, poliția, ați reușit să colaborați foarte bine.

► Da. Există o colaborare foarte strânsă între aceste instituții și primărie. Poate și datorită faptului că suntem o comună mai numeroasă, deoarece este formată din șase localități, este o comună grea și încercăm pe cât posibil ca toată lumea să fie mulțumită de activitățile noastre și să ne mobilizăm pentru a satisface nevoile cetățenilor.

Care credeți că a fost cheia succesului perso-

nal, sunteți o persoană tânără, de ce au crezut oamenii din comuna Constantin Daicoviciu în dumneavoastră?

► La țară oamenii sunt simplii, nu au nevoie decât să fie ascultați, să îți faci timp și să discuți, să le spui o vorbă bună. Oamenii înțeleg că vremurile sunt grele, iar noi trebuie să ne mobilizăm ca țara să meargă din ce în ce mai bine, să prospere. Faptul că sunt la al doilea mandat este dovada vie că în spatele meu există o echipă, iar noi am încercat să implementăm anumite idei, mai pe larg, să fim alături de cetățeni, să îi ascultăm, să le îndeplinim dorințele. În cadrul acestei instituții am încercat să implementăm ideea de familie, de unitate și să colaborăm într-o toate.

Dumnezeu a dat fiecăruia dintre noi un har

Daniel BOAMBEȘ – primarul comunei Constantin Daicoviciu

Sunteți un lider bun, care se implică, iar în ceea ce privește cultura, sunteți cu un pas înaintea, oferiți o lecție de viață tuturor prin implicarea d-voastră.

► Dumnezeu a dăruit fiecăruia dintre noi un har, dacă îl folosim pentru societate, atunci ea întotdeauna va prospera, doar că trebuie să recunoaștem harul pe care îl avem și să-l valorificăm. Eu merg pe principiul că fiecare om trebuie să fie conștient că trebuie să respecte cultura și omul cu pregătire, deoarece intelectualii sunt cei care ne reprezintă și trebuie să dețină respectul major din partea tuturor.

Vă mulțumesc!

INTERVIU REALIZAT DE
ROXANA GUINEA

MĂSURI DE PREVENIRE A INCENDIILOR ÎN GOSPODĂRIILE COMUNALE

CARMEN POPESCU

În ultima perioada a crescut la nivel național numărul incendiilor în gospodăriile populației. Una din cele mai frecvente cauze de izbucnire a incendiilor a fost focul deschis, în special la anexele gospodărești. Pentru a evita distrugerile cauzate de focul scăpat de sub control trebuie evitate următoarele activități:

- distrugerea prin foc a resturilor menajere, furajere sau a vegetației uscate din grădini și curți
- aprinderea deșeurilor pe timp de vânt
- utilizarea în locuințe sau anexe gospodărești a lumânărilor, făcliilor, lămpilor de iluminat sau de gătit cu petrol fără a se lua măsuri de prevenire
- depozitarea cenușei cu jeratic nestins în apropierea magaziiilor, șurelor, furajelor
- folosirea de afumători improvizate în magazine sau poduri

OUL ÎMPODOBIT ÎN TRADIȚIA CREȘTINĂ

LUIZA FENEȘAN

Pentru că ouăle nu puteau fi consumate în timpul postului, ele au ajuns la loc de cinste pe masă, după Înviere. În tradiția creștină, oul colorat și împodobit, este simbolul Mântuitorului, care părăsește mormântul și se întoarce la viață, precum puiul de găină ieșit din găoace. La început, ouăle se vopseau cu plante în galben, culoarea soarelui, și în roșu, culoarea discului solar la răsărit și apus. Ulterior, ouăle au fost decorate cu chipul lui Hristos, cu figuri de îngeri, cu un miel, cu motive astrale sau zoomorfe. Această tehnică de înfrumusețare cu diferite motive este cunoscută sub numele de încondeiere. La țară, românii aleg ouă proaspete de găină și rață prin scufundarea lor în apă și pregătesc uneltele de ornamentat. Cele mai vechi „condeie” au fost lumânarea, cu al cărei capăt încins la foc se desenau pe ou anumite semne, și pana de găscă, ce avea rolul cornului de ornat al olarului. În comunitățile tradiționale, ciocnitul ouălor se face după reguli care diferă de la o zonă la alta, dar, oricum, respectarea lor este obligatorie: cine are prima lovitură, ce părți ale ouălor să fie lovite, ciocnitul să fie „pe luate”, „pe schimbate”, „pe văzute” sau „pe nevăzute”. În unele locuri, cojile ouălor sunt aruncate pe pământ pentru fertilizarea holdelor, viilor și livezilor. Pentru români, pregătirea Paștelui înseamnă mai întâi curățenia și bucatele care se fac în casă. De Paște se fac sacrificii (tăiatul mielului și, în unele zone, a purcelului sau vițelului, spartul ouălor), se prepară alimente rituale (colaci, pască), se aprind luminile, pentru că Sfintele Paști este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE

DIN CARTEA ÎNȚELEPCIUNII LUI ISUS, FIUL LUI SIRAH

Să nu te mânia pentru orice nedreptate pe aproapele și nimic nu face cu patimă și cu nechibzuință.

Urâtă este înaintea Domnului și înaintea oamenilor trufia, căci față de amândoi ea este păcatul nedreptății.

Împărăția de la un neam trece la alt neam, pentru strâmbătăți și pentru semeții și pentru avuții.

Începutul trufiei omului este a părăsi pe Dumnezeu și a-și întoarce inima sa de la Cel care l-a făcut.

Începutul păcatului este trufia, și cel care stăruiește în ea este ca și când i-ar ploua urâciune.

Pentru aceea, minunate certări a adus Domnul și i-a surpat pe ei până în sfârșit.

Scaunele celor mai mari le-a surpat Domnul și a pus pe cei blânzi în locul lor.

Rădăcinile neamurilor le-a smuls Domnul și a răsădit pe cei smeriți în locul lor.

Care este neamul vrednic de cinste? Neamul omenesc.

Care este neamul cel cinstit? Cel care se teme de Domnul.

Care este neamul fără de cinste? Tot neamul omenesc.

Care este neamul fără de cinste? Neamul care nu ține poruncile.

Nu te face înțelept când faci lucrul tău, nu te mări în vremea necazului tău.

Din albumul primăriei noastre

Săvârșirea Paștelui în biserică parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, întru pomenirea și cinstirea lui Constantin Daicoviciu, de către un sobor de preoți condus de părintele Daniel Alic, consilier cultural al Episcopiei Caransebeșului. La slujbă au participat autorități județene, locale și centrale, precum și oameni de cultură, istorici, cercetători, arheologi, din opt state europene și din centrele universitare din țară, participanți la cea de-a XI-a ediție a Simpozionului internațional „În memoria lui Constantin Daicoviciu”.

ÎNSEMNĂRI ÎN PRIMĂVARĂ

Chopin și *Concertul în mi minor*, compus la 20 de ani, partitura care a deschis un evantai de perspective în literatura concertantă. Îl ascult pe Chopin imediat după ce am regăsit în bibliotecă „Povestea vieții mele” unde George Sand, își motivează caracterul imposibil, printr-o analiză lucidă a epocii, de dinainte și de după nașterea sa. Când a întâlnit-o întâia dată, Chopin a socotit-o ca fiind extrem de nefeminină și zgomotoasă. Zgomotoasă? Balzac spunea că tace ca o vită.

Dincolo de răutățile balzaciene, prin tăcerile sale George Sand știa să asculte. În ascultările ei Chopin a compus cele mai frumoase din acele scurte pagini intitulate preludii. Capodopere! Avea doar 28 de ani și ea, culegându-l cu pasiunea unei femei aflată la vârsta bătrână a tinereții, avea 34 de ani, l-a purtat până pe insula Majorca, unde clima ploioasă și absența confortului, au stârnit în trupul firav al lui Chopin germeii tuberculozei.

Dar cine îi putea rezista strănepotei lui Maurice de Saxe, fiul regelui Poloniei, care și-a câștigat gloria militară luptând ca general în armatele franceze? De la acest străbunic, a moștenit George Sand aplecarea către cuceriri?

Alfred de Musset și-a ancorat anii bătrâni, de tinerețea ei. Cu ce argumente? Atunci când cerșești iubire, argumentele sunt mereu altele, doar sunetul umilinței zvonește la fel. Amintiți-vă rugămintea lui Constandin adresată Radei în *Constandineștii*: „De ce nu vrei tu să te iubești cu mine, fă? Dă ce mă perpelești? Nu simți cum tremură carnea pă mine când te văz?” Îi răspunde Rada: „Ești om însurat, nea Dine... și-i păcat.” „Tu crezi că eu glumesc, Rado??” „Păi nu știu nici eu când glumești. C-acu două luni te crezură mort, te plânse și frate-miu Dedu, și pe urmă te sculași și răseseși. Așa că...” „M-am sculat Rado, că m-am gândit că tu rămâi aci... Și te iubești cu altu...”

Da, numai din iubire și numai pentru iubire, omul se înscrie voluntar pentru a deveni ridicol.

Ascultându-l pe Chopin încerc un exercițiu de imaginație: Chopin la pian, pe terasa conacului Zelazowa Wola, proprietate a contelui Skarbek, interpretând *Nocturna* în mi bemol major. Pare mulțumit de aflarea „notei albastre”, cum numea el atmosfera sonoră prielnică. Ce voluptate!

De la 1797 de când familia Erard – constructori de harpe și clavecinuri – a perfecționat la Paris acest instrument dând lumii pianul așa cum este cunoscut astăzi, clavierul nu a mai cunoscut asemenea... degete.

A înfrunzit pădurea în munții Zarandului și în curtea casei, cireșul își leagănă deasupra mea un imperiu de flori albe pe care vântul primăvărat, le rotește într-un dans de o inefabilă frumusețe, cu cele roz de cais. În arborii reveniți la viață, păsări de felurite neamuri ciripesc în căldura soarelui blajin, iar zumzetul albinelor sălbatice, adâncește liniștea acestei împărății. S-a întors și cucul. E primăvară!

În pacea acestui loc aflat departe răul lumii, îmi amintesc că există o vorbă în popor care spune că toți oamenii și românii cu precădere – zic eu – poartă niște desagi pe umeri. În de-

saga din spate pun păcatele lor, iar în desaga din față pun păcatele altora, în așa fel încât văd mereu păcatele altora, fie în desaga lor din față, fie în desaga aproapei care merge înaintea lor. Refuz să-mi imaginez cum ar fi arătat pământul, dacă necuvântătoarele sale, s-ar fi comportat precum oamenii.

Călin Popescu Tăriceanu, a divorțat de PNL, cu aceeași ușurință cu care a divorțat de cele patru sau cinci neveste. Nu sunt surprins. După 1989, cei care s-au cocoțat în fruntea sărmanei României, au divorțat cel puțin o dată. Ca unul care aparțin unui popor în care divorțul nu există și în care mama, amintește prin puterea pe care o are asupra acelora ieșiți din trupul ei, străvechile vremi ale matriarhatului, socotesc

VASILE TODI

divorțul un cutremur, din care nici unul din cei doi, nu poate ieși zdravăn sufletește.

În 1670, Parlamentul Angliei, a adoptat un act prin care i se permitea Lordului John Manners să divorțeze de muiera lui. Carevasăzică, acolo, cu 344 de ani înainte de Tăriceanu, un ales pentru a putea divorța avea nevoie de un act al Parlamentului. E adevărat, acum 344 de ani România nu exista!

Omului i se cuvine o singură soție, tovarăș de nădejde și prieten credincios în greaua operă de clădire a vieții. Și dacă poate, binecuvântată fiind prin Avraam poligamia bărbatului, o drăguță pentru bucuria clipei, asemeni lui Dimitrie Cantacuzino, din cronică lui Neculce, care, fără a-și lăsa muiera, se îndrăgostește, la bătrânețe, de o femeie de moravuri ușoare Anița, pe care bătrânul o poartă ca pe o floare la pălărie, în vreme ce „doamna lui era la Țarigrad, iar el aici își luasă o fată a unei rachierii de pe Podul Vechiu, anume Arhipoiaia, pe care o chema Anița, țiuioare, de-o purta în vedea în toată boierimea, de-o ținea în brați, de-o săruta. Și o purta cu sălbi de galbeni și cu haine de șahmarand, cu șlic de sobol și cu multe odoară împodobită. Și era tânără și frumoasă.”

Și nu și-a lăsat nevasta Tăriceanu, că și de cea mai frumoasă e sătul cineva!

Disputa indelebilă dintre Ion Marin Almăjan și Viorel Roman, mă duce cu gândul la una din schițele lui Isaak Babel din *Armata de cavalerie*, în care autorul, cantonat în perioada războiului în casa unui popă catolic, este întâmpinat de menajera iezuitului cu ceai ca chihlimbarul și biscuiți. „Biscuiții miroseau a crucifix. Zăcea în ei sucule viclean și furia parfumată a Vaticanului”. Regret această dihotomie dintre două personalități care se întâlnesc trimestrial în paginile *Scrișului bănățean*.

Pe Viorel Roman, îl dojenesc totuși, pentru felul superior-catolic, cu care neglijează un adevăr simptomatic: evreii sunt singurul neam

fără analfabeți!

Că veni vorba de Isaak Babel, sunt multe lucrările în care se povestește cum conceptul de *luptă de clasă* - atât de utilizat în ideologia marxistă, pentru a explica conflictele sociale și politice dintre clasele sociale - ridică adesea pe membrii aceleiași familii unii împotriva altora. Dar nicăieri atât de excedat ca în „Scrisoarea” lui Babel, unde fiul scrie o scrisoare mamei sale; în această scrisoare el cere mai întâi ca maică-sa să-i trimită un colet, cere gospodărește, fără grabă - stilul, după cum observă cineva, e epistolar prin excelență, chiar prețios, cu unele înflorituri - fiul o imploră apoi pe mamă-sa ca să aibă grijă de calul său Stiopka și abia după aceasta, tot atât de stăpânit, așezat, pe îndelete, relatează

cum tatăl lui (și soțul femeii bătrâne căreia el îi scrie) l-a ucis întâi pe fiul său mai mare, Feodor, și cum apoi, după zdrobirea lui Denkin, celălalt frate, Senka, l-a găsit pe ucigaș, cum a venit după el cale de câteva sute de kilometri, cum s-a certat cu autoritățile ca să-i permită să se răfuiască cu propriul părinte, cum a reușit în cele din urmă. Cum tatăl „Timofei Rodionici a prins atunci să-l ocărăscă pe Senka cu nerușinare și de mamă și de născătoare și să-i dea peste mutră”, și cum Semion Timofeici „m-a trimis afară în curte, așa că, scumpă mamă Evdokia Feodorovna, nu pot să-ți descriu cum i-au pus capăt tatii, pentru că m-au trimis afară în curte”. Lumea cazacilor...

O adevărată desfătare campestră mi-a prilejuit vizita doctorului Vasile Vișăoan și a soatei sale, într-una din zilele șederii mele la casa de pe Luntrășească. El băutor de bere fără alcool, eu băutor de vin și sticla de votcă levantină, pe care o bănuiesc asemănătoare cu aceea servită de Brâncoveanu la instalarea lui Antim Ivireanul ca mitropolit al Țării Românești, odihnind în apele reci ale izvorului de munte, în așteptarea oaspeților. Mă cumițește acest loc de lângă inima munților Zărand, cu pădurile sale nesfârșite adăpostind atâtea neamuri necuvântătoare. Căldura focului sub grătar netezește dinții frigului când primele semne ale înserării de primăvară timpurie coboară deasupra înălțimilor. Doctorul, în pacea pădurii, se dovedește un iscusit bucătar și un conviv armonios.

Pe masa din lemn de stejar, aflată în apropierea izvorului, sclipesc paharele așezate de Elena pe frunze proaspete de carpen. Pe alte frunze crude, de-o parte și de alta a farfuriilor, tacâmurile. Pe un ștergar nou, în mijlocul mesei, pâinea trimisă în dar de Preaonoratul Părinte Romulus Francescu.

Închin, ca unul care știe că 90% din plăcerea bănățenilor de-a bea e închinatul, încredințându-mi comesenii, că zadarnic a fost Tratatul de la Adrianopole, (care în 1830 a redeschis comerțul românesc), dacă nu știm, nici în marile restaurante urbane, să omenim oamenii ca aici în pădure.